

Србијашуме

ШУМЕ

Јубилеј

*33 године од оснивања ЈШ „Србијашуме“
– до краја године 2.300.000 садница*

САДРЖАЈ

ЈП СРБИЈАШУМЕ

Крсто Јањушевић, нови вршилац дужности директора ЈП „Србијашуме“ 4

ЈУБИЛЕЈ

Јавно предузеће „Србијашуме“ обележило 33 године постојања и рада..... 6

ПОСЕТА

Посета министра пољопривреде, шумарства и водопривреде

Јавном предузећу „Србијашуме“ 9

ШГ„ШУМА“ – ЛЕСКОВАЦ

Шумари, пчелари и одлични домаћини 11

ОКРУГЛИ СТО

Изазови у шумарству и заштићеним подручјима 15

ЗЕЛЕНО-ПЛАВА СРБИЈА

Пројекат „Зелено-плава Србија“ оснажио приврженост ЈП „Србијашуме“
вредностима Зелене агенде у Србији..... 19

АПЕЛ

Шумски пожари 21

БОЈЧИНСКА ШУМА

Бојчинска шума, оаза мира, лепоте и дебеле хладовине 22

UNESCO

Академија о одрживом развоју 23

ЛОВСТВО И РИБАРСТВО

Ловство и рибарство у ЈП „Србијашуме“ 24

ШУМАРИЈАДА

22. „Сабор шумара – Шумаријада 2024.“

Такмичење секача моторном тестером..... 26

РАДИОНИЦЕ

Природа без човека може, али човек без природе не..... 30

Еколошка радионица у Шумској управи „Авала“..... 32

САБОР ШУМАРА - ШУМАРИЈАДА

Победник XXII Шумаријаде 2024.

- ШУМСКО ГАЗДИНСТВО БЕОГРАД - 33

Резултати..... 36

СОКОБАЊА

Сокобања - једна од најстаријих бања у Србији..... 39

IN MEMORIAM 41

ШУМЕ

Ревија за рад и пословну сарадњу,
маркетинг и интегрално газдовање
шумама

Оснивач и издавач

Јавно предузеће за газдовање шумама
„Србијашуме“

Директор

Крсто Јањушевић

Главни уредник

Сузана Видановић, маг. ек.

Адреса редакције

ЈП „Србијашуме“, Ревија „Шуме“
Нови Београд, Михајла Пупина 113
Телефон: 011 301 84 94

Уплата за претплату и друге
маркетиншке услуге на рачуне број
106-8863-65 код Banca Intesa a.d.
205-14313-23 код Комерцијалне банке
245-0011771202024-52 код Агробанке
са назнаком за Ревију „Шуме“
Рукописи и фотографије се не враћају
За изнете чињенице у ауторским
текстовима није одговорна редакција
Решењем министра за информације
Републике Србије, „Шуме“ су уписане
под регистарским бројем 1378
бр. 413-00-131-97-01

Ревија „Шуме“ је као публикација од
посебног интереса ослобођена пореза

Молимо читаоце на сарадњу,
рукописе шаљите на:

e-mail: revijasume@srbijasume.rs
www.srbijasume.rs

Фотографије

Миле Радоичић

Припрема и штампа

„Бирограф“, Земун

CIP - Каталогизација у публикацији
Народне библиотеке Србије,
Београд 630
ШУМЕ
ISSN 0354-298X
COBISS.SR-ID 33831431

Крсто Јањушевић, нови вршилац дужности директора ЈП „Србијашуме“

Влада Републике Србије, на седници одржаној 08.08.2024. године, именовала је Крста Јањушевића за новог вршиоца дужности директора ЈП „Србијашуме“.

Крсто Јањушевић, рођен је 1981. године у Прибоју. Дипломирао је на Техничком факултету у Чачку, смер индустријски менаџмент, VII/1 степен.

Од 2012. до 2016. године био је помоћник председника општине Прибој за локални и економски развој.

Има велике заслуге у многим областима, а посебно се ангажовао да град на Лиму буде без незапослених.

Од 2016. до 2022. године народни посланик у Народној скупштини Републике Србије.

Од 2022. до 2024. године државни секретар у Министарству за рад, запошљавања, борачка и социјална питања.

Такође, члан је Владиних радних група за преговоре са инвеститорима. Члан је Извршног одбора и Председништва Српске напредне странке и координатор за Рашки, Моравички и Златиборски округ.

Крсто Јањушевић важи за озбиљног, вредног, честитог, одговорног и поштеног човека у свом крају, који жели да помогне свим људима.

Јавно предузеће „Србијашуме“ обележило 33 године постојања и рада -до краја године 2.300.000 садница на 1.150 хектара

ЈП „Србијашуме“, симболичном садњом 33 саднице на Кошутњаку, обележило 33 године рада и постојања. Акције садње су организоване у свим газдинствима и у шумским управама на територији целе Републике Србије, тако да је Србија постала богатија за неколико хиљада нових стабала.

На велико задовољство вршиоца дужности директора Крста Јањушевића и свих запослених, председник Владе Републике Србије, Милош Вучевић присуствовао је обележавању 33 године постојања и рада Јавног предузећа „Србијашуме“ на Кошутњаку. Поздравио је присутне и упутио срдачне честитке запосленима:

„Честитам вам годишњицу фирме и 33 рођендан. Желим да се захвалим свим генерацијама, свим запосленима, данас активним и пензионерима на свему што су радили, за чистију, зеленију, богатију и здравију Србију. Оставили су дубок траг у очувању природних ресурса Србије. То је нешто што обавезује и данашње генерације које раде у овом предузећу. Симболички су данас засађене 33 саднице овде, али много је важније да „Србијашуме“ прошире све своје своје капацитете, да могу да испуне оно што су договорили са Владом и председником Републике, да годишње нови засади пређу план од 2.000 хектара који су пошумљени, да пробамо да идемо и до 4.000 хектара и да Србија буде чистија и зеленија и уреднија. Ми имамо два велика јавна предузећа која се баве овим послом, Србијашуме и Војводинашуме, где је мало тежа ситуација него у централној Србији. Неопходна је помоћ факултета у Београду и Новом Саду и ресорног Министарства. Наравно треба да имате спој екологије и економије. Директор Јањушевић је ставио акценат на економском потенцијалу, али не треба сметнути са ума допринос здрављу нације и свакако заштити животне средине. Верујем да ћемо се сви боље односити према природи јер то је вид патриотизма, када чувате своју државу, када чувате своје шуме, паркове, зелене површине, на тај начин развијате економију своје државе. То је пример љубави према својој отаџбини. И оно што је важно морамо бити припремљени, ускоро ће стићи нова правила везана за дрвопрерађивачку индустрију, тражиће

се сертификати која дрва се користе у производњи. Неће моћи неко да сече нешто што није предвиђено да се сече. Нећете моћи да продате намештај у ЕУ, а да не докажете које сте дрво користили у производњи. Мораће све да буде уређеније. Зато је велики посао пред нама. Још једном честитам 33 рођендан и хвала на позиву“ - закључио је премијер Вучевић.

У име домаћина, обратио се вршилац дужности директора ЈП „Србијашуме“ Крсто Јањушевић:

„Поштовани председниче Владе, драги пријатељи, представници медија, велико ми је задовољство да будем са свима вама овде на симболичној садњи, која се истовремено одвија у свим шумским газдинствима и управама у Србији.

Нама је идеја да у задњем кварталу посадимо 2.300.000 нових садница на површини 1.150 ha. Само данас ће бити посађено неколико хиљада садница. Креирамо врло амбициозан план за идућу годину где ћемо дати већи акценат на пошумљавању, на великим површинама, тамо где шуме никада нису постојале и где треба да их обновимо.

Наши планови су да будемо брана климатским променама, које су видљиве. Да будемо потпуно у функцији привреде, јер је привреда наслоњена на Србијашуме, да наше капацитете и потенцијале у градовима, који могу бити у функцији развоја и туризма, одмора људи и рекреације, да са свим надлежним институцијама спроведемо заједно кроз неке пројекте. Као што овде имате прелепе стазе за шетњу, да кроз заједничке пројекте то направимо у више локалних самоуправа. Ми смо амбициозно кренули у креирању таквих планова. Делатности ЈП „Србијашума“ желимо да унапредимо, наше је да радимо, да будемо вредни и посвећени, да волимо своју земљу, а резултат не може да изостане.

Све области желимо да унапредимо. Велики оптимизам нам даје то што имамо сјајне људе, велику подршку Владе Србије. Морам рећи и исказати велику захвалност за подршку председника Србије и свих надлежних институција. Још једном велико хвала председнику Владе Републике Србије на данашњој посети“ - нагласио је директор Крсто Јањушевић.

Презентацију поводом јубилеја ЈП „Србијашуме“ одржао је Јеша Ерчић, директор Сектора за шумарство и заштиту животне средине.

Вршилац дужности директора ЈП „Србијашуме“ Крсто Јањушевић доделио је захвалнице појединцима и институцијама за изузетну сарадњу, подршку и допринос : Министарству за јавна улагања, министру Дарку Глишићу, директору Управе за шуме, при Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Саша Стаматовићу, декану Шумарског факултета проф. др Бранку Стајићу, директору Института за шумарство др Љубинку Ракоњцу, директорки Завода за заштиту природе Марини Шибалић, начелнику за ванредне ситуације при Министарству унутрашњих послова Луки

Чаушићу, директору Средње шумарске школе из Краљева Зорану Николићу, Горану Гнусу испред Покрета горана Србије.

Овом приликом, вршилац дужности директора ЈП „Србијашуме“ Крсто Јањушевић, изразио је велико задовољство што ће захвалнице уручити и колегама из неколико шумских газдинстава у систему ЈП „Србијашуме“, који су дали огроман допринос у гашењу пожара у претходном периоду: Зоран Бабић - ШГ „Северни Кучај“ - Кучево, Миланко Ковачевић - ШГ „Столови“ – Краљево, Мирко Поповић - ШГ „Крагујевац“ - Крагујевац, Предраг Мићевић - ШГ „Ужице“ - Ужице, Бојан Ристић - ШГ „Пирот“ – Пирот, Милан Манојловић - ШГ „Пирот“ - Пирот, Драган Џунић - ШГ „Пирот“ - Пирот.

ШГ „Пријејоље“

ШГ „Ужице“

ШГ „Бољевац“

ШГ „Северни Кучај“ – Кучево

ШГ „Краљево“

Учесници акције њошумљавања на Кошуйњаку

Учесници акције њошумљавања на Кошуйњаку

Захвалницу умесйо Дарка Глишића, минисйра за јавна улагања ѡримйо држ.секр.Бобан Бирманчевић

ШГ „Београд“

Начелник секйора за ванредне сйтуацйе Лука Чаушић

Декан Шумарског факулйетета др Бранко Сйајић

Дирекйор Средње Шумарске школе Зоран Николић

Покрей горана Србије Горан Гнус

Посета министра пољопривреде, шумарства и водопривреде Јавном предузећу „Србијашуме“

У просторијама Генералне дирекције ЈП „Србијашуме“ 20. августа, организован је радни састанак министра пољопривреде, шумарства и водопривреде, др Александра Мартиновића и вршиоца дужности директора јавног предузећа „Србијашуме“, Крста Јањушевића.

Радном састанку у ЈП „Србијашуме“ присуствовали су скоро сви државни секретари, помоћници министра, директори управа које се налазе у саставу Министарства и други представници Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, као и представници ЈП „Србијашуме“.

На састанку се разговарало о повећању површина под шумама, повећању шумовитости и плановима за пошумљавање. Наглашено је да ће у овим активностима учествовати и Министарство заштите животне средине, као и Влада Републике Србије.

Министар је истакао да се на састанку, који је претходио конференцији, разговарало о бројним темама које се тичу шумарства, те да је констатовано да су Министарство и ЈП „Србијашуме“ на истом задатку, а то је да Србија има више шума, да се адекватно води брига о њима и да се шуме секу искључиво плански, да се води рачуна о пошумљавању, биљном и животињском свету у шумама, али и о људима који у тим пределима живе.

„Кроз неколико дана Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде расписаће јавни позив за

финансирање изградње шумских путева на оном делу територије Републике Србије где шумама газдује ЈП „Србијашуме“ и то ће бити први корак у конкретној будућој сарадњи Министарства и овог јавног предузећа“, најавио је министар пољопривреде, шумарства и водопривреде др Александар Мартиновић на данашњој конференцији за новинаре, коју је одржао заједно са в.д. директора ЈП „Србијашуме“ Крстом Јањушевићем.

„Отворили смо једну важну тему и добар део састанка посветили смо сагледавању могућности како да више поведемо рачуна о људима који живе у брдско-планинским деловима Србије. Наш заједнички циљ је да тим људима олакшамо живот и омогућимо им да остану на својим огњиштима, а да бисмо у томе успели, морамо да им обезбедимо и добре путеве, и школе, и амбуланте, и продавнице, и интернет мрежу, дакле ти људи морају да уживају све бенефите савремене цивилизације, као сви други који живе у било ком великом граду у Србији“, поручио је Мартиновић.

Он је додао да и са овог места, заједно са директором Јањушевићем, жели да пошаље врло јасну поруку да и Министарство и ЈП „Србијашуме“ пружају отворену и најјачу могућу подршку председнику Републике Србије Александру Вучићу у свим пројектима који могу да допринесу развоју српске економије, расту БДП-а и увећању државног буџета, па тако и када је реч о рударству и експлоатацији минералних сировина.

„Као што свака држава користи своја национална блага на добробит грађана, тако и Србија треба то да ради, наравно водећи, пре свега, рачуна о животу и здрављу људи, као и о заштити животне средине, како је и сам председник Вучић више пута истицао. Ако се испуне та два основна критеријума, Република Србија треба да искористи своју шансу да снажно искорачи напред у развоју рударства и индустрије, јер је то, између осталог, тесно повезано и са пољопривредом. Људи морају да схвате да без јаке индустрије нема ни јаке пољопривреде, нити обимног аграрног буџета. Ако будемо имали снажну привреду, ако нам БДП из године у годину буде све више растао, онда ћемо имати и више новца за наше пољопривреднике, односно за све оне мере којима Република Србија помаже наше пољопривредне произвођаче. Држава увек на првом месту има интерес својих грађана, али уз вођење рачуна о њиховом здрављу и уз поштовање свих еколошких стандарда, истовремено мора да искористи прилику да јача своју економију у овим тешким и нестабилним временима“, нагласио је министар и најавио интензивнију сарадњу и заједничке пројекте са свим јавним предузећима која су задужена за области шумарства и водопривреде.

Вршилац дужности директора ЈП „Србијашуме“ Крсто Јањушевић истакао је на састанку:

„Ово предузеће је као фабрика под отвореним небом. Мора се стално водити рачуна о екологији и привреди, која је доста наслоњена на ресурсе „Србијашума“. Све мора бити у функцији развоја и напретка државе.

Данашња посета министра овом јавном предузећу, са готово комплетним руководством, једна је од најважнијих у претходних неколико година.

Према његовим речима, закључци са радног састанка и предлози мера и будућих активности дају велики оптимизам, а у будућности ће сарадња Министарства и овог јавног предузећа бити много синхронизирана, јер само уједињеним наступом могу да дају бољи резултат својој земљи, што и јесте основни задатак и приоритет“.

На крају састанка, наглашена је потреба за заједничким радом свих релевантних институција, како би се унапредио живот грађана и економски развој земље.

Након радног састанка, у присуству великог броја новинара, организована је конференција за штампу, са циљем представљања даље и интензивније сарадње Министарства и јавног предузећа „Србијашуме“.

На питања новинара одговарали су министар др Александар Мартиновић и вршилац дужности директора Јавног предузећа Србијашуме, Крсто Јањушевић.

Шумари, пчелари и одлични домаћини

Лесковац је привредни, друштвени, политички, културно-просветни, спортски и административни центар Јабланичког округа. Бројне планине, језера, реке, бање, кањони и клисуре одлика су овог краја. Близина Влашинског језера, разноврсност предела, очуван пејзаж, биодиверзитет, аутохтони биосистеми, еколошке и предеоно целине, богатство шумама и водотоцима, разноврсна флора и фауна представљају невероватан потенцијал Јабланичког округа. Окружен је планинама, Бабичком гором на истоку, Радан планином на западу, Кукавицом и Чемерником на југу. Осим што је Лесковац препун занимљивих мотива и објеката, он је и значајан транзитни центар на путу од југа Европе (Грчка, Турска) до Београда и северозападне Европе. Оно по чему се Лесковац препознаје и ван граница Србије јесте чувена лесковачка роштиљијада, која је постала бренд и по броју посетилаца спада у сам врх туристичких приредби у Србији.

О лепотама овога краја и о Шумском газдинству из Лесковца разговарали смо са Сашом Коцићем, директором газдинства и са његовим сарадницима. Становници овога краја су традиционално вредни и рационални, виспирени и штедљиви, предузимљиви, честити, срдани и духовити. Доћи у Лесковац, а не уживати у добром ручку са роштиља, губитак је за све гурмане. Након обилног оброка, пријаће вам шетња кроз увек прометну главну улицу која води до градског парка и споменика Томи Здравковићу, познатом српском певачу и бојуму из овог краја.

- Сматра се да је Лесковац пре више од 600 година име добио по дрвету леске (лешника), у средњем веку називан је Дубочица (Глубочица, Глб мочвара), а у време турске владавине називан је Хисар (тврђава).

Шумама Јабланичког округа управља ЈП „Србија-шуме“ преко свог дела предузећа Шумског газдинства „Шума“ – Лесковац. У саставу има шест шумских управа: Вучје, Лебане, Предејане, Власотинце, Медвеђа и Црна Трава. Запослено је тренутно 150 радника, од који је 32 инжењера шумарства и 62 шумарских техничара. Сви шумарски инжењери и техничари имају положен стручни испит. Укупна површина државних шума износи 39 604 ha;

Газдинство газдује шумама јабланичког шумског подручја са 16 газдинских јединица на површини од 39 604 ha и врши стручно техничке послове на површини од 107 975 ha и дозначимо 67 702 m³ приватних шума, на подручју шест општина. У државним шумама располаже укупном запремином дрвне масе од 7 961 742 m³, просечно 201 ha/m³ годишњи прираст је 202 346 m³

Директор са сарадницима

дрвне масе, а сечиви годишњи етап је 128 622 m³. За 2024. годину план сеча је око 97 700 m³ нето запремине, углавном букве, осталих тврдих лишћара и нешто око 7 500 m³ четинара.

Годишње пошумљавамо 82 ha. Годишње изграђујемо 10 km нових и одржавамо 100 km постојећих путева;

У односу на 2023. годину, што се тиче радова на гајењу и коришћењу, по динамици смо успешнији.

Што се тиче шланова, по речима директора Коцића у наредном периоду треба повећати шумовитост са садашњих 95,4%, побољшати квалитативну структуру састојина и побољшати путну инфраструктуру. Улагати на усавршавању запослених као и побољшати услове рада.

Планиране инвестиције за 2024. годину су обнова механизације, конкретно куповина булдозера

- Уредбом Владе РС 2017. проглашено је ПП „Радан“, јануара 2024. ревидирана уредба;

- Укупна површина 43 512 ha, простире се на територији општина Медвеђа, Лебане Бојник, Прокупље и Куршумлија;

I - степен заштите – 991 ha – (Петровац, Рипивода и Полом)

II - степен заштите – 6 251 ha

III - степен заштите – 36 270 ha,

- ПП „Радан“ – седиште управљача се налази у ШГ „Топлица“ у Куршумлији;

- ШГ „Шума“ Лесковац газдује са 3 981 ha државних шума и 4 575 ha приватних шума;

- У оквиру ПП „Радан“ се налази и рибарско подручје „Брестовачко језеро“;

- Имамо једног управника, 1 рибочувара и 2 чувара – ренцера за подручје којем газдује ШГ „Шума“ Лесковац

Што се тиче пословних резултата, разговарали смо и са Марином Јовановић, дипл. економистом, која нам је рекла да се финансијска и рачуноводствена политика ШГ „Шума“ Лесковац, као део укупне финансијске пословне политике Предузећа, заснива на одржавању трајне способности плаћања, финансирања и инвестирања, уз поштовање свих одредби из области Закона о рачуноводству, MRS и општинских аката предузећа.

Квалитетне, релевантне и правовремене информације из рачуноводственог информационог система - SAP, на основу којих се повезују финансијски циљеви са општим пословним циљевима, су суштина организације рада Сектора за финансије и рачуноводство.

Као и у сваком другом сегменту, тако и у спровођењу финансијско-рачуноводствене политике газдинства и целог Предузећа, мотивисани и едуковани запослени су кључни за постизање свих циљева. Успостављање и одржавање односа сарадње, подршке у стицању знања, подизање интегритета и иницијативе, али и одговорности сваког запосленог су једни од приоритета Сектора за финансије и рачуноводство, уз максималну подршку директора Сектора и комплетног пословног руководства Предузећа.

Газдинство од оснивања ЈП „Србијашуме“ има своју Службу за израду основа и планова газдовања.

Шумско узгојни радови су увек у приоритету - одржавање, нега и заштита већ постојећих засада, природно обнављање шума, као и сви видови у циљу санирања последица сушења шума и санација пожаришта. Пожари су присутни, најчешћи узроци су људска непажња којој погодују сушни периоди и високе температуре, али је учесталост у последње две године смањена. Од бесправних сеча највише је угрожено подручје уз административну линију са КиМ, на територији ШУ „Медвеђа“ и Лебане.

*Марина Јовановић, дипл. екон.
Координатор за финансије, рачуноводство
и контролинг на нивоу ЈП „Србијашуме“*

ШГ „Шума“ у свом саставу има расадник „Власина“ у Власотинцу који је формиран давне 1946. године из кога је у време масовних пошумљавања и савезних радних акција дистрибуиран садни материјал на територију целе Србије. У расаднику је запослено пет радника, производи се садни материјал (смрче и црног бора, јавора, багрема, тополе, дивље трешње). Годишња производња је око 850 000 комада садница од чега се један део користи за сопствене потребе газдинства, један део се, у складу са пословном политиком предузећа у делу стручно-техничких послова везаних за шуме сопственика, бесплатно дистрибуира власницима, а значајна је и продаја осталим деловима предузећа у оквиру Србијашуме. На слободним површинама у оквиру расадника производи се храна за дивљач за једно оградањено и два отворена ловишта.

Оградањено ловиште "Валмиште" налази се на ободу Власинске висоравни, у подножју планине Чемерник, на територији општине Црна Трава. Од Власинског језера, једног од најлепших излетишта у Србији, ово ловиште удаљено је 12 км. На површини од 410 хектара гаје се европски јелен и дивља свиња. Уз могућност лова, гостима се пружа могућност организовања излета до Власинског језера, где гости могу да се баве риболовом и спортовима на води. Смештај ловаца омогућен је у ловачкој кући која се налази у самом ловишту и у објектима на Власинском језеру (хотели "Власина" и "Језеро").

Уређење ловишта је представљало највећу инвестицију на југу Србије у области ловства и туризма после изградње Власинског језера. А Власинско језеро је 2000. године уписано на листу светски значајних станишта птица и добило је статус тзв. ИВА подручја (*Имјорџанџи Бирд Ареа*). Тиме је језеро добило међународни значај и специфичан рекламни бренд.

Поред ограђеног ловишта Валмиште шумско гадинство управља и газдује и отвореним ловиштем "Кукавица" (заједно са шумским гадинством Врање). Ловиште обухвата најшумовитије делове Јабланичког и Пчињског округа, општина Лесковац, Врање и Владичин Хан са површином од 16443. Ловиште "Качер-Зеленичје" се налази на обронцима планине Чемерник, планинског је типа и укупна површина ловишта износи 3.421 хектара, а у њему је могуће ловити срну, дивљу свињу и зеца.

На планини Оштрозуб проглашен је строги природни резерват и под заштитом државе је од 1950. године. Структуру овог природног резервата површине 42 хектара чини ретка шумска врста, *Prunus Laurocerasus var. serbica* - зеленичје или ловор-вишња, јединствена само у овом делу наше земље. Откриће биљке зеленичје везано је за име нашег највећег ботаничара Јосифа Панчића. По овој ендемској и реликтној биљци добила је назив и једна газдинска јединица, као и отворено ловиште.

Путеви повезују простор и људе, отварају шуме и пределе, па су без сумње основа шумарске привреде. Отварање шума путевима је сложен задатак, јер треба

водити рачуна не само о потребама шумарства, већ и о укупном развоју подручја у коме се шуме налазе. Отвореност шума којим газдује шумско гадинство је недовољна и истиче се као један од главних проблема у пословању. Пратећи тенденције у шумарству, да се повећа отвореност шума, улажу се велики напори у изградњу нових и реконструкцију постојећих шумских камионских путева. Тако је ове године изграђено 3,85 км тврдих камионских путева и кроз одржавање санирано још 8,9км. За наредну годину у плану је изградња 10,6 км тврдих камионских путева. У том духу планиране су и веће инвестиције на обнављању шумске механизације у периоду 2026 – 2028 година.

У значајне природне ресурсе округа краја спадају и минералне сировине. На простору општине Медвеђа има више локалитета где се експлоатише, или разматрају могућности експлоатације минералних сировина. У сложеној и специфичној геолошкој грађи регистрован је већи број налазишта магнетита, олова, цинка, злата, молибдена, азбеста. У оквиру подстицајних мера Владе Србије за производњу струје из обновљивих извора енергије последњих година у Црној Трави, у којој живи мање од 2000 становника изграђено је 16 малих хидро-електрана различитог капацитета. Власина, Чемерчица и Градска река планиране су за подизање мини-електрана.

На територији Шумске управе Медвеђа, удаљена 52 км од Лесковца, налази се Сијаринска бања. Бања има изворе минералне воде (температура од 32 до 72° С). Постоји и радиоактивно-сумпоровито блато. У Бањи постоји гејзер вреле воде чији водени стуб достиже висину од 8 m и повремено гејзер који еруптира на сваких 10 минута и представља праву туристичку атракцију.

Принципи интегралног газдовања шумама и шумским подручјима одавно су познати у шумарској теорији, али у нашој пракси често нису довољно примењени. Интегално газдовање подразумева афирмацију свих аспеката шума и шумске продукције, од семена и садног материјала, активности на пошумљавању, нези и заштити шума, до унапређења животне средине, уређења пределе и пејзажних елемената, ловства и туризма, производњи здраве хране, печурака, шипка, малина, развоју пчеларства.

Лесковачки шумари се озбиљно баве пчеларством и поред осталог, данас располажу са преко 250 кошница и комплетно опремљеном радионицом за производњу меда и осталих производа од пчеларства. Флористичка разноврсност Јабланичког подручја представља изузетну пчелињу пашу, па су мед и производи од меда изузетно високог квалитета. То нас је мотивисало да пре неколико година кренемо са производњом меда. Наредне године очекују се принос око 10 t квалитетног меда, који је нашао пут на тржиште Србије, а гаранцију квалитета потврђује и сертификат.

Висок квалитет свих елемената животне средине, мањи степен насељености и одсуство већих загађивача, представља на неки начин предност у производњи здраве хране. На подручју Црне Траве је регистровано преко стотину врста лековитог биља, од чега се 60 врста налази под контролом сакупљања и промета.

Ради веће искоришћености ових потенцијала неопходна је економска и организациона подршка, као и брендирање појединих локалних производа и обезбеђење признатих сертификата Царичин град, или Јустинијана Прима (лат. *Ivstiniana Prima / Justiniana Prima*), представља позноантички (рановизантијски) град из 6. века, а уједно и археолошки локалитет који је класификован као непокретно културно добро од изузетног значаја за Републику Србију. Налази се у општини Лебане. Представља јединствени споменик културе и полазну тачку за проучавање позноантичког и рановизантијског наслеђа на просторима Србије.^[1]

Царичин град је био један од највећих и најзначајнијих византијских градова у унутрашњости Балкана. Подигао га је византијски цар Јустинијан I (527—565), у знак захвалности свом родном крају. У граду је 535. године установљена Архиепископија Јустинијана Прима.^[2]

Остварити све планирано није лако и захтева доношење исправних одлука и свакодневно максимално ангажовање свих наших запослених. Добри међуљудски односи и одлична комуникација запослених су основа и формула за успех.-рекао нам је на крају разговора директор газдинства Саша Коцић.

- Округли сто -

Изазови у шумарству и заштићеним подручјима

Јавно предузеће „Србијашуме“, у оквиру XXII Сабора шумара – „Шумаријада 2024“ у Врњачкој Бањи, у Конгресном центру хотела „Цептер“, дана 07.09.2024. године са почетком у 18 часова, организовало је округли сто на тему: „Изазови у шумарству и заштићеним подручјима“ - заштита, ревизија заштите и проглашење нових заштићених подручја.

Циљ одржавања округлог стола био је да се након дужег времена, на једном месту окупе сви релевантни субјекти и институције шумарства, како би се упознали са стратешким циљевима Републике Србије у области шумарства и заштите природе, заштити и унапређењу стања заштићених подручја, изазовима са којима се сусрећу управљачи заштићених подручја, потребом ревизије и начином проглашења нових заштићених подручја.

Учесће на округлом столу узели су: в.д. директора ЈП „Србијашуме“ - Крсто Јањушевић, председник Надзорног одбора ЈП „Србијашуме“ - Милош Срећковић, директор Управе за шуме - Саша Стаматовић, декан Шумарског факултета - проф. др Бранко Стајић, директор Института за шумарство - др Љубинко Ракоњац и помоћник директора за сарадњу са привредом - Владан Поповић, извршни директор за шумарство, коришћење и комерцијалу - Тихомир Мурић, извршни директор за шумарство и развој ЈП „Војводинашуме“ - Марко Маринковић, извршни директор за коришћење шума ЈП „Војводинашуме“ - Милан Сучевић, директор Сектора за комерцијалне послове ЈП „Србијашуме“ - Александар Шалипур, директор Сектора за коришћење шума и остале ресурсе ЈП „Србијашуме“ - Александар Воркапић, шеф одсека за заштићена подручја Завода за заштиту природе Србије - Биљана Крстески, руководилац службе за истраживање и развој ЈПШ „Шуме Републике Српске“ - Славиша Опачић, стручни сарадник Завода за заштиту природе Србије - Милош Стојковић, стручни сарадник Завода за заштиту природе Србије - Иван Вељовић, комисија за ревизију ЈП „Србијашуме“ - проф. др Драган Милић и руководилац Службе за заштиту шума и заштићена природна добра у ЈП „Србијашуме“ - Дејан Милетић.

Уводно излагање и срдечно поздрављање сваком учеснику понаособ на округлом столу, упутио је модератор **Јеша Ерчић**, директор Сектора за шумарство и заштиту животне средине.

Округли сто је отворен презентацијом „Изазови у шумарству и заштићеним подручјима“ - заштита, ревизија заштите и проглашење нових заштићених подручја, коју су припремили: помоћник директора Сектора за шумарство и заштиту животне средине - Гордана Јанчић и руководилац Службе за заштићена подручја у ЈП „Србијашуме“ - Дејан Милетић. Том приликом представљени су основни подаци о заштићеним подручјима којима управља ЈП „Србијашуме“, подручјима за која је покренут поступак заштите и ревизије, подручјима где је ЈП „Србијашуме“ корисник шума, начину организације управљања заштићеним подручјима, активностима и изворима финансирања, као и најзначајнијим изазовима са којима се ЈП „Србијашуме“, као највећи управљач заштићених подручја у Србији.

У уводном делу, учеснике округлог стола поздравио је в.д. директора ЈП „Србијашуме **Крсто Јањушевић**, који је као иницијатор одржавања округлог стола, изразио велико задовољство бројем окупљених учесника и институција, истакао значај синергије знања и искуства из области шумарства и заштите природе.

Том приликом, в.д. директора је изјавио да „Шумаријада“ сама по себи представља такмичење у различитим дисциплинама, што засигурно даје једну нову енергију свим вредним колегама, да наставе да доприносе јавном предузећу и заједнички се такмиче са изазовима који су пред нама.

„Колико видим, ни једна година не личи на прелазну стању се тиче изазова, у смислу изазова њословања, њржишња, када њричамо о комерцијалном делу, зајим о климатским њроменама и све оно шњо њредставља изазов. Ми морамо бити ефикасни и њрилагодити се свему њоме, зајмо сам и инсистирао да се састанемо и разговарамо о њоме“, изјавио је директор Јањушевић.

Затим је истакао да је почаствован личним присуством представника најзначајнијих институција из области шумарства и изразио жељу да у наредном периоду овакви скупови постану пракса, где ће се дискутовати о свим актуелним темама и изазовима у шумарству, с обзиром да је један од основних задатака предузећа одрживо коришћење повереног ресурса.

Када је реч о заштићеним подручјима, в.д. директора изјавио је да Јавном предузећу представља изузетну част, али и изазов да буде највећи управљач заштићених подручја у Републици Србији, с обзиром да је управљач на близу 50% површине свих заштићених подручја, на површини од око 373.000 хектара.

Указао је и на екологију и заштиту природе, као незаобилазне друштвене теме са мноштво питања и дезинформација које се пласирају у јавност. Том приликом акценат је ставио и на значај унапређења привреде Републике Србије, чији је ЈП „Србијашуме“ неодојиви део, где све мора бити у функцији напретка државе.

Наставио је у духу одржаних спортских игара и истакао значај тима, где сви заједно, као група добрих играча, треба да ЈП „Србијашуме“ доживљавамо као једну екипу, која само тако може остваривати победе и на пословном пољу.

Затим се осврнуо и на лошу ситуацију коју је затекао у предузећу и истакао значај отварања ка новим идејама и примени добре праксе из окружења, а осврћући се на капацитете предузећа, посебно кадровске, изразио веру да ћемо сви заједно успети да допринесемо стабилизацији предузећа.

Акценат је ставио и на важност еколошких тема, као и већег присуства у јавности, коју треба подсећати на значај и важност активности које свакодневно спроводимо.

Изразио је жељу да ЈП „Србијашуме“ у очима јавности не буде видљиво само кроз коришћење шума, већ да јавност постане свесна да је то само један у низу процеса, који пре свега има за циљ унапређење стања шумских екосистема, где акценат увек треба стављати на мере неге и заштите шума, увећања површине под шумама, као и изградњу и одржавања шумских путева, који пре свега служе заштити шума од пожара, али и за потребе локалног становништва у руралним пределима.

На крају обраћања, в.д. директора Крсто Јањушевић истакао је тежњу ка отворености и прихватању нових идеја, као и да му је посебно драго присуство представника ЈП „Војводинашуме“, са којима треба унапређивати

сарадњу, као и представника ЈПШ „Шуме Републике Српске“, Завода за заштиту природе Србије, Института за шумарство Београд, Шумарског факултета и Управе за шуме.

Након в.д. директора Крсте Јањушевића, говорио је директор Управе за шуме **Саша Стаматовић**, који је истакао, пре свих, важност дефинисања питања: „Шта је то шумарство?“, као и појашњење улоге шумских екосистема, пре свега са аспекта функције шума, односно екосистемских услуга. Том приликом нагласио је да циљ шумарске струке јесте да се газдовањем шумама обезбеди оптимални начин задовољавања свих функција шума. Директор управе за шуме се потом осврнуо на увек актуелну тему климатских промена и тежњу да мерама газдовања омогући да шумски екосистеми буду што отпорнији, у циљу смањења негативних утицаја, са једне и обезбеђењем већег усвајања угљеника из ваздуха, са друге стране. Изнео је запажање, да у последњем периоду климатски услови све чешће доводе до појаве екстремних појава у природи, које резултују смањеном отпорности и виталности шумских екосистема, што за последицу има појаве у виду: сушења шума, биљних болести и пренамножења штетних инсеката, настанка олујних ветрова, ледолома, екстремних падавина и других сушних периода, које све заједно представљају велике изазове за шумарску струку. Указао је на пример појаве сушења природних и изузетно вредних смрчевих шума у режиму заштите првог степена на Копаонику, где је успостављена строга заштита, које очигледно нису биле довољно отпорне. Нагласио је да строга заштита, односно конзервација, као често коришћени страни термин, не би требало користити, с обзиром да је тај концепт давно превазиђен и да треба користити термин очување шума. На самом крају, подсетио је да је шумарска струка препознала претње, наводећи активности и мере Управе за шуме, у циљу успостављања адаптивног газдовања шумама у Србији, увођењем концепта природи блиско газдовање шумама, који у различитим климатским сценаријима, на основу усвојеног правилника и упутства (који се веома лако и брзо могу мењати у складу са новим околностима и променама), обезбеђује већу отпорност и мање штете у шумским екосистемима у Србији.

У име **Института за шумарство Београд** говорио је директор **Љубинко Ракоњац**, који је најпре честитао Јањушевићу на избору за в.д. директора ЈП „Србијашуме“. Затим, осврћући се на значај скупа, истичући присуство свих институција од значаја за шумарство, али

и Завода за заштиту природе Србије, istакао да је сами скуп превазишао тему и значај дао поновном окупљању свих присутних институција на једном месту. Изразио је и жељу, на основу искуства у претходном периоду, да будуће обележавање датума од значаја за животну средину буде заједнички организовано. Директор Института за шумарство Београд, захвалио се ЈП „Србијашуме“ и свим реверним инжењерима који дају свој допринос сарадњи и пружања помоћи запосленима на Институту, у вршењу свих поверених послова од стране Управе за шуме. Иначе, Институт за шумарство Београд, располаже са великим потенцијалом, са преко 30 доктора науке, лабораторијом за испитивање у шумарству као и изузетном техничком опремљеношћу и обучености кадрова за употребу дрона у различите научне сврхе. На самом крају обраћања, исказао је наду да ће се и у наредном периоду наставити са праксом одржавања скупова овога типа. Помоћник директора за сарадњу са привредом **Владан Поповић**, istакао је да негативни утицаји на животну средину, као последица глобалних промена, доводе до изазова и потребом за заштитом природних екосистема. Закључио је између осталог и да у генетичком смислу, заштићена подручја представљају велике генетске ресурсе за конзервацију и оплемењивање различитих врста, а посебно у изазовима климатских промена, кроз научна истраживања, где ће

управо заштићена подручја у будућности бити драгоцени извори шумског репродуктивног материјала и места која чувају ретке и вредне гене, који ће моћи да се прилагоде измењеним условима средине.

Представница **Завода за заштиту природе Србије**, шеф одсека за заштићена подручја **Биљана Крстески** указала је на велику част што се нашла на овом скупу са великим бројем колегиница и колега, са којима иначе често сарађује и на терену. Истакла је циљ и значај увећања површине под заштитом и указала на постојање великог броја заштићених подручја која су поступку заштите, где би се након проглашења, за које је надлежно Министарство заштите животне средине, укупна површина заштићених подручја увећала за око 150.000 ха, односно где би око 10% територије Р. Србије било заштићено. Нагласила је да су у великом броју заштићених подручја шумски екосистеми темељна вредност, а да је сарадња са ЈП „Србијашуме“ на високом нивоу. Потом су о изазовима у шумарству са аспекта заштите природе говорили и стручни сарадник Завода за заштиту природе Србије **Милош**

Стојковић, као и стручни сарадник Завода за заштиту природе Србије **Иван Вељовић**.

Декан Шумарског факултета **проф. др Бранко Стајић**, изразио је велико задовољство присуством округлом столу и том приликом се захвалио в.д. директора и сарадницима на позиву и идеји за организацију оваквог скупа. Указао је на активности сектора шумарства, на очувању и заштити животне средине и потребу сталног потенцирања на истим, због свих оних који то можда некад забораве или недовољно разумеју, а посебно због оних који су изван сектора шумарства. Као једану од првих активности, а коју је неопходно потенцирати, декан је навео неопходност неге и коришћења шума, коју нестручан део јавности често дефинише као „сече шума“. „Управо се ња нестручна јавност залаже да се шуме „не дирају“ и „прејусије природи“, што би довело до низа еколошких и привредних последица, проблема у енергетици и руралном развоју, али и дрвно-прерађивачком сектору.“, istакао је декан.

На крају, нагласио је да природа најчешће није најбоље решење за адекватно и одрживо газдовање и управљање шумским екосистемима, па чак и у шумама заштитног карактера, у којима је потребно прећи од „пасивне“ на „активну“ заштиту, са јасно дефинисаним циљевима шта се штити и на који начин, а посебно узимајући у обзир све веће негативне последице климатских промена.

Др Марко Маринковић, извршни директор за шумарство и развој ЈП „Војводинашуме“, је након поздрава упућеног свим присутнима и захвалности на позиву за учешће на округлом столу, указао на жаљење директора ЈП „Војводинашуме“ **Роландна Кокаи**, што из оправданих разлога није присутан. Истакла је значај одржавања оваквих скупова, на којима се отворено може разговарати о шумарству, с обзиром на високо међусобно разумевање свих изазова са којима се сектор шумарства сусреће. Потом је указао на дугу традицију газдовања шумама у Србији, јачању формалне сарадње, али и потребама унутар секторске анализе и анализе окружења. Скренута је пажња на недовољан број шумарских инжењера заинтересованих за бављење шумарском политиком, а све у циљу позиционирања сектора шумарства на виши ниво, као и потребу већег, значајнијег и разумљивијег присуства сектора за шумарство у јавности. Указао је на однос сектора шумарства и сектора заштите природе, који је раније био у колизији и на чињеницу да је шумарство само по себи преваходно заштита природе. На самом крају обраћања,

осврнуо се на потребе хармонизације газдовања шумама са окружењем, правог начина представљања јавности чиме се сектор шумарства бави, а све на основу искуства и изазова са којима се ЈП „Војводинашуме“ сусрело приликом активности на обнављању шума у Обедској бари. **Милан Сучевић**, извршни директор за коришћење шума, механизацију и безбедност на раду у ЈП „Војводинашуме“ говорио је о изазовима са којима се предузеће сусрело након прошлогодишњих временских непогода и олујног ветра, који је причинио незапамћене штете, али о значају и предностима поседовања сопствене механизације за коришћења шума, као и секача.

Мр Славиша Опачић, руководилац Службе за истраживање и развој ЈПШ „Шуме Републике Српске“, је након исказане захвалности на позиву за учешће на округлом столу, дао кратак осврт на изазове у заштити природе и шумарске струке, начину проглашења заштићеним подручјима у Републици Српској, где на предлог и припремљену документацију Министарства за просторно уређење и Завода за заштиту културно историјског и природног наслеђа, Влада Републике Српске доноси акт о заштити. Изнео је податак да је у Републици Српској укупно проглашено 34 заштићена подручја

на површини од око 76.000 ха, као и да та површина није презентација свих природних вредности Републике Српске, с обзором да се интезивно ради на проглашењу нових заштићених подручја. Истакао је активности на улагању великих напора да се изађе у сусрет свим изазовима са којима се сусрећу, а посебан акценат је ставио на промоцију вредности заштићених подручја, очувању и унапређењу стања, као и проналажењу начина одрживог финансирања управљања заштићеним подручјима. У том циљу је навео да су окренути и ка активностима на обезбеђивању додатних средстава, преко различитих европских фондова и успостављању прекограничне сарадње, као и активностима у оквиру регионалне асоцијације „Паркови Динариди – мрежа заштићених подручја Динарида“, чији је члан, између осталих и ЈП „Србијашуме“.

Општи закључак са одржаног округлог стола у Врњачкој Бањи је да је ЈП „Србијашуме“ организовало овај скуп у право време, да су теме о којима се говорило на скупу биле од изузетне важности за све учеснике и да убудуће треба наставити са праксом одржавања скупова оваквог типа.

Сузана Видановић, Дејан Милетић

Пројекат „Зелено-плава Србија“ оснажио приврженост ЈП „Србијашуме“ вредностима Зелене агенде у Србији

У 2023. години успешно је реализован пројекат „Зелено-плава Србија“.

Пројекат је реализован уз подршку Европске уније и у партнерству са Министарством заштите животне средине, Шведском агенцијом за међународни развој и сарадњу (SIDA) и Европском инвестиционом банком (EIB), а под покровитељством UNDP.

Партнери на пројекту били су:

1. Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ Београд - водећи партнер.
2. Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“ – водећи партнер.
3. Шумарски Факултет, Универзитета у Београду - партнер и
4. Европски покрет у Србији Лесковац „ЕПУС-ЛЕС“ партнер.

Поред пошумљавања, кроз пројекта су изведени и други видови радова на гајењу шума, са акцентом на оне за које не можемо да конкуришемо за субвенције и то:

Вид рада	Површина (ha)	Вредност (din)
вештачко пошумљавање голети	49,58	13.439.601
мелиорације	7,70	1.956.654
чишћење у младим културама	36,16	1.356.145
сеча избојака и уклањање корова машински	1,24	38.635
попуњавање вештачки подигнутих култура садњом	2,43	489.533
УКУПНО	97,11	17.280.567

Пројекат је изнедрио нову технику пошумљавања на елипсе што представља иновативни приступ антиерозионом пошумљавању тешких терена. Пошумљавање на елипсе има више предности у односу на уобичајени (класични) начин пошумљавања, као што су:

- 1) потреба за значајно мањим бројем садног материјала (око 310 садница по хектару)
- 2) мањи број потребне радне снаге (мале специјализоване јединице од 3-4 радника),
- 3) спречавање лаког ширења пожара услед размака између две елипсе.

На Међународни дан заштите животне средине **5. јуна 2023.** године представници ЈП „Србијашуме“ и ЈВП „Србијаводе“ са партнерима на пројекту су имали прилике да на „Сајму зелених идеја, иновација и пројеката“ представе пројекат „Зелено-плава Србија“. Сајам је организован од стране Програма Уједињених нација за развој (UNDP) и Министарства заштите животне у уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“. Сајам је окупио представнике међународних донатора, Владе Републике Србије, представнике јавног и приватног сектора, који су кроз јавне позиве већ реализовали иновативне идеје за зелену трансформацију српске привреде. Овај догађај је отворио амбасадор и шеф делегације ЕУ у Републици Србији **Њ.Е. Емануел Жофре** и министарка заштите животне средине **Ирена Вујовић** која је тад истакла значај испуњавања Зелене агенде која за циљ има смањење загађења животне средине. Кроз панел дискусије, у којима су учествовали и наши представници оставрена је размена искустава и искоришћена прилика за даље јачање сарадње између свих заинтересованих актера, али и стварање нових идеја, пројеката и инвестиција које ће донети користи привреди, друштву и животnoj средини у Републици Србији.

Након завршених радова у клендарској 2023. години, мањи део радова је настављен и у 2024. години, а урађен је и Анекс споразума од 3. новембра 2023. године.

Програм јачања зелене свести је између осталог био намењен ученицима основних и средњих школа из Јабланичког, Пчињског и Нишавског округа, заинтересованим да унапреде своје еколошке

компетенције кроз похађање радионице из циклуса едукативних радионица (18) изведених под заједничким називом „**ЗЕЛЕНО ЈЕ КУЛ!**“ у оквиру пројектне активности „Изградња зелене свести“. Радионице је прошло више од 400 ђака у ОШ у Пироту, Лесковцу, Бојнику, Сурдулици и Власотинцу.

Дана 24.11.2023. године је у сарадњи са ЈВП „Србијаводе“ одржана је **Завршна конференција пројекта „ЗЕЛЕНО-ПЛАВА СРБИЈА“**, у великој сали ПКС-Регионална привредна комора Јабланичког и Пчињског управног округа у Лесковцу.

Догађај је оправдао очекивања на коме су партнери на једном успешно реализованом подухвату, окупиле све оне који су учествовали, али и због којих предузимамо овакве акције, како би створили најширу основу за будуће, још значајније искорак на том плану. На догађају је било више од 100 учесника. На завршној конференцији резултате пројекта су презентовали др Владимир Васић и др Звонимир Баковић.

Финансијска средства од стране UNDP и ЈВП „Србијаводе“ као финансијера су пренета ка ЈП „Србијашуме“ у мају 2024. године и то у износу од 14.377.148 динара.

Програм Уједињених нација за развој (UNDP), Министарство заштите животне средине и Делегација Европске су позвали ЈП „Србијашуме“ да учествујете у обележавању **Светског дана заштите животне средине 2024. године**. Догађај је одржан у оквиру **Европске Зелене недеље**, у среду, 5. јуна 2024. године на броду Кеј 1. у Београду.

Том приликом је представљена успешна иницијативе за обнову и јачање отпорности екосистема које су већ спроведене уз подршку Пројекта, „**Зелено-плава Србија**“. Презентацију у трајању до 5 минута, која је приказала најважније резултате спроведених активности овог пројекта одржао је Руководилац пројекта, „Зелено-плава Србија“ др Звонимир Баковић.

Овом приликом пројекат, „Зелено-плава Србија“ је добио **признање за посебан допринос спровођењу Зелене агенде у Србији**. Од стране UNDP је био оцењен као **најбољи у својој категорији, од могућих 100 бодова освојио је 96**. Признања су уручиле високе званице међу којима су министарка заштите животне средине **Ирена Вујовић**, амбасадор и шеф Делегације Европске уније у Србији **Њ. Е. Емануеле Жиофре**, амбасадорка Шведске у Србији **Њ.Е. Аника Бен Давид**, амбасадор Швајцарске у Србији **Њ. Е. Урс Шмид**, шеф регионалног представништва ЕИБ за Западни Балкан Алесандро Брагонци и стални представник УНДП-а у Србији **Јакуп Берис**.

Посебан печат овом пројекту дала је непрекорна сарадња са Јавно водопривредним предузћем „Србијаводе“ Београд, Шумарским Факултетом, Универзитета у Београду, и Европским покретом у Србији Лесковац „ЕПУСЛЕС“, на чему им се искрено захваљујемо.

Уважавајући чињеницу да је сама израда и пријава пројекта била јако захтевна, предузеће је током реализације пројекта показало да је у могућности да одговори на међународну, међусекторску, унутарсекторску и институционалну сарадњу, а и очекивани финансијски приход за ЈП „Србијашуме“ од овог пројекта није био занемарљив.

Пројекат, „Зелено-плава Србија“ је оснажимо приврженост ЈП „Србијашуме“ вредностима Зелене агенде у Србији и у том смислу, подстакао ширу друштвену јавност да сваким нашим заједничким, конкретним искорак који чинимо, као одговорни друштвени актери у процесу оживотворења тих вредности.

„**ЗЕЛЕНО ЈЕ КУЛ!**“

*руководилац Пројекта „Зелено-плава Србија“
др Звонимир Баковић, масџ.инж.шум.*

Шумски пожари

Шумски пожари представљају веома озбиљан и увек актуелан друштвени, привредни и еколошки проблем, који претварају читаве пределе у пустош, уништавају животну средину читавих подручја и наносе становништву непроцењиво велику штету. У циљу заштити шума од шумских пожара важно је спречити појаву пожара, брзо их открити и угасити.

Да би се остварио напред наведени циљ, ЈП „Србијашуме“ предузима следеће мере:

- **Против потенцијалних изазивача шумских пожара:** подизање нивоа свести јавности о еколошком, економском, социјалном и културном значају шума, апели на повећану угроженост од појаве шумских пожара, постављање знакова забране и знакова упозорења на прилазима шуми, поред путева, излетишта, туристичких објеката и др.;

- **У циљу спречавања изазивања шумских пожара:** чуварска служба контролише потенцијалне изазиваче шумских пожара, односно пољопривреднике који спаљују стрништа после жетве, коров и други биљни материјал, власнике викенд објеката, сакупљаче шумских плодова, лековитог биља и печурака, излетнике, посетиоце и др.;

- **У циљу спречавања појаве и ширења шумских пожара:** правовремено извођење свих мера неге шума као што су чишћење, прореде, кресање грана и уклањање сувог грања; одржавање и чишћење појасева поред јавних комуникација (путеви и пруге); одржавање и чишћење на трасама електроенергетских водова; подизање мешовитих шума лишћара и четинара; подизање биолошких противпожарних просека; успостављање шумског реда; изградња и одржавање противпожарних просека и др.

- **У циљу брзог откривања појаве шумских пожара:** осматрање угрожених шума и дежурства у критичним периодима појаве шумских пожара; У циљу брзог гашења шумских пожара: развијена путна мрежа посебно према подручјима која су најугроженија, мобилност и опремљеност екипа за брзо гашење шумских пожара, уређени водозахвати и водене акумулације, одржавање и уређивање извора воде у шумама са обавезом очувања станишта са изворима воде; обука и усавршавање запослених из области заштите шума од пожара.

Најчешћи сценарио за појаву шумских пожара, изазваног антропогеним утицајем, је ненамерно и неконтролисано преношење ватре са пољопривредних површина, спаљивањем суве траве, корова, стрњика и ниског растиња на пољопривредном земљишту и

ширење ватре на шумске састојине. Такође, никако не смемо да заборавимо и љубитеље природе, које своје слободно време проводе у природи. Ватру на отвореном је могуће ложити искључиво на уређеним и за то предвиђеним излетиштима, а приликом напуштања локација неопходно је детаљно проверити да ли је ватра у потпуности угашена.

Укупно, према подацима ЈП Србијашуме, од почетка године за период јануар-јул 2024. године регистрована је појава 74 пожара у државним шумама, на површини од 1.263 ha и 12 пожара у приватним шумама, на површини од 263 ha.

Због екстремно дугог сушног периода у августу је регистрована појава шумских пожара на Видличу, Парк природе „Стара планина“, на подручју Бељанице, ШГ „Кучево“, ШУ „Жагубица“, у ШП „Голија“, на Торнику у ШП „Златибор“ и другим локалитетима.

У гашењу пожара који трају данима, учествују и радници ЈП „Србијашуме“, ватрогасци и хеликоптерске јединице.

Због тренутне метеоролошке ситуације, али и топлог и сушног периода, исушености тла и количине горивног материјала у шуми, неопходна је повећана опрезност целокупног становништва и свих субјеката који учествују у спречавању и сузбијању шумских пожара. Самим тим, користимо и ову прилику да апелујемо и замолимо све да буду пажљиви и одговорни, како би се смањила могућност од појаве шумских пожара.

С тим у вези, ЈП „Србијашуме“ је појачало контролу спровођења превентивних мера заштите шума од пожара и користи прилику да апелује на грађане да:

- не ложе ватру близу шуме и у шуми.
- не бацају опушке и лако запаљиве материјале на местима где се може изазвати пожар.
- не остављају за собом неугашену ватру након пикника.
- не остављају отпатке, већ да их одложе у канте и кесе.
- не пале коров, биљни и други материјал на пољопривредним парцелама, воћњацима и површинама близу шуме.

Чувајмо плућа Србије!

Бојчинска шума, оаза мира, лепоте и дебеле хладовине

Како је топло време и све веће врућине, многи Београђани желе да побегну на неке добро познате локације у околини Београда, како би мало одморили и нашли свој кутак и дебели хлад. О Бојчинској шуми, која је туристички бисер на ободу Београда, говорили су у јутарњем програму ТВ Нарру, Јован Миливојевић и Душан Исајев из Јавног предузећа "Србија шуме".

Бојчинска шума је једна оаза на само 30 км од града Београда и са свим својим природним и другим ресурсима заиста заслужује посебан третман и статус. Ми као управљачи јавног предузећа "Србијашуме", шумског газдинства Београда, преко шумске управе имамо привилегију да обављамо све послове везане за споменик природе Бојчинска шума. Стручне службе наше фирме, инжењери, техничари, љубитељи природе и локално становништво покренули су иницијативу 2011. године да се овај комплекс старих хрстових шума стави под заштиту. Завод за заштиту природе је 2011. године урадио студију изводљивости и потврдио да је то заиста оаза на 670 хектара, са веома разноликим биодиверзитетом, угроженим врстама биљака, инсеката, гљива, сисара и гмизаваца. Отприлике 108 врста птица је идентификовано у споменику природе, што је трећина укупног броја птица у Србији.

Својим потенцијалима, културно-историјским споменицима, рекреативним и социјалним функцијама, Бојчинска шума је постала рекреативно подручје за све грађане. Град Београд је 2013. године прогласио Бојчинску шуму спомеником природе и доделио управљање "Србијашумама". Наш задатак је да чувамо и

надзиремо споменик природе, пратимо стање угрожених врста, унапређујемо простор и популаризујемо га. Наш циљ је да људи дођу и уживају у природи.

Бојчинска шума је једна од дестинација која је постала популарна за викенд туризам. Људи су схватили да 15 дана годишњег одмора није довољно да напуне батерије, па викендом траже места близу Београда где могу да се одморе. Наши гледаоци могу видети Бојчинску шуму путем слика као оазу природе, мира и животиња, место где се људи могу вратити нормалном колосеку.

Бојчинска шума је специфична по хрстовима лужњацима, остацима некада великих низинских мочварских шума. Поред тога, "Србијашуме" се баве заштитом шума током целе године, од болести, инсеката, глодара и пожара. Ова шума је у добром стању, без већих проблема са инвазијама инсеката или пожарима.

У склопу Бојчинске шуме налази се етно ресторан Бојчинска колиба, где се може пробати месо мангулице.

Ресторан функционише од 2006. године и постао је познат по квалитетном месу мангулице. Основали смо предузеће Бојчин екотурс и мали погон за прераду меса мангулице, снабдевамо око 20% ресторана у Београду.

Бојчинска шума је позната међу посетиоцима, многи долазе по препоруци и враћају се. Поред шетње, посетиоци могу уживати у трим стази дугој 2 км са 14 тачака за вежбање, шетати са децом и псима.

Бојчинска шума је породица место за окупљање. Близина Прогарске Аде, Купинова и Обедске баре чини овај регион изузетно атрактивним за посету.

Бојчинска шума пружа могућности за уживање, одмор, терапију са животињама и добру храну. Добро дошли!

Академија о одрживом развоју

У периоду од 15.05.2024. до 17.05.2024. године, у Италији, у Ђенови одржана је Академија о одрживом развоју у подручјима под заштитом UNESCO, а која се организује у оквиру Регионалне канцеларије UNESCO у Италији и Фондације Сантагата. Као представник ЈП „Србијашуме“, односно резервата биосфере „Голија-Студеница“, на Академији је учествовала Ивана Рвовић, мастер инжењер шумарства, референт за заштиту шума и заштићена природна добра.

Парк природе „Голија“ са својим природним и створеним вредностима задовољио је у потпуности критеријуме за номиновање за резерват биосфере по програму МАБ-а (програм „Man and biosphere“ – „Човек и биосфера“, тако да је део Парка природе „Голија“ одлуком Комисије UNESCO-а (10.11.2011. године) проглашен за Резерват биосфере „Голија-Студеница“.

Концепт заштите ПП „Голија“ и Резервата биосфере „Голија-Студеница“ заснива се на очувању и унапређивању укупних природних вредности и ресурса, очувању предеоних и амбијенталних вредности, културно-историјског наслеђа као и заштити околине непокретних културних добара, на усклађеном развоју привредних активности са заштитом природе и потребе да се испуне три основне комплементарне функције Резервата биосфере.

Академија представља програм обуке и умрежавања који је први пут промовисан 2015. године у Милану и који се од тада понавља сваке године на различитим UNESCO значајним локацијама. Поред предавања од стране не само представника UNESCO-а, већ и представника општине Ђенова, Министарства културе, Академија је обухватила и посету неколико музеја који се налазе под заштитом UNESCO-а (Palazzo Ambrogio di Negro, Palazzo Imperiale in Campetto, Palazzo Spinola, Palazzo Rosso), културно – историјског наслеђа Ђенове али и радионице – иновативног центра Madlab 2.0.

Првог дана Академије након одржане уводне сесије и посете културно-историјског наслеђа које се налази под заштитом UNESCO-а, одржан је панел „Тумачење, приступачност и ангажовање“ а затим и радионица „Улагање у културне ресурсе за унапређење интерпретације наслеђа и развој заједнице“ где се у оквиру тимског рада, могао видети различит начин размишљања и различите идеје представника предузећа и организација из света.

Током другог дана Академије, фокус је био на социјалној инклузији и ангажовању заједнице, што се почело посетом Madlabu 2.0 где се могао видети занимљив спој иновативне технологије у виду 3D слојевитог штампања, људских робота као и одрживог развоја и сарадње са локалним заједницама, затим је уследила посета другим локалним културним центрима, а касније је обилазак бо-

гате историје Ђенове и урбаног развоја у области старе луке – Porto Antico. Поподневне сесије укључивале су панел „Отпорност и прилагођавање клими“ и радионицу „UNESCO као алат за побољшање отпорности и егзистенције градова“.

Трећег дана Академија је заокружена сесијом реституције где су учесници представили своје иновативне стратегије и инвестиционе предлоге за унапређење културних ресурса Ђенове и стварање позитивног утицаја на локалну заједницу, што се завршило дељењем увида са члановима Општине Ђенова.

Академија је била организована на веома занимљив начин, где су учесници учествовали у проницљивим дискусијама и инспиративним разменама идеја, што је посебно обогатило овогодишњу едицију.

Ловство и рибарство у ЈП „Србијашуме“

Ловство

ЈП „Србијашуме“ газдује са 27 ловишта укупне површине 272.070 хектара, од којих већина припада брдско-планинском типу ловишта. Од укупног броја, 8 ловишта су установљена као ловишта посебне намене, односно као ловишта од стратешког значаја, намењена за спровођење посебних мера газдовања ради очувања и усмеравања развоја популације дивљачи и њених стањишта.

Пословна политика ловства у ЈП „Србијашуме“ је представљена кроз газдовање дивљачи као природним ресурсом на одржив начин, уз уважавање еколошке, социјалне и економске компоненте. На основу сталног мониторинга дивљачи од стране ловочуварске и стручне службе ловишта током целе године, као и резултата редовног бројања евидентирано је присуство и бројност како гајених, тако и трајно заштићених врста дивљачи које се стално или повремено налазе у ловиштима. Као најзначајније гајене врсте крупне дивљачи заступљене су јелен европски, дивокоза, јелен лопатар, срна, дивља свиња и муфлон. Од ситне дивљачи заступљени су зец, фазан, пољска јаребица, а од предатора вук, лисица и шакал.

Од стратешки значајних пројеката у области ловства који су реализовани у претходних неколико година издваја се процес реинтродукције јелена европског на подручју Централне Србије, где смо заједно са Управом за шуме извршили хватање и премештање на нове локације укупно 103 јединке, као и испуштање у отворена ловишта 53 јединке јелена европског. Поред тога, реализован је и пројекат формирања ограђеног дела ловишта „Кучајна“ у оквиру ШГ „Северни Кучај“ Кучево, где је ограђено 324 ha, изграђени сви пратећи ловно технички објекти неопходни за нормалан развој дивљачи, као што су хранилишта за дивљач, складишта, солишта, појилишта, високе чеке-осматрачнице, као и објекти за пријем гостију, пре свега ловаца, као и љубитеља природе, у виду ловачке куће са одговарајућим смештајним капацитетима, летњиковца и др. Насељено је укупно

60 јединки дивљачи, 30 јединки јелена лопатара и 30 јединки муфлона, врхунске генетске структуре која је увезена из Словачке, земље која је у прошлости давала светске прваке када су ове врсте дивљачи у питању. На овај начин ће се употпунити туристичка понуда читавог краја и слободно можемо рећи да представља својеврсну туристичку атракцију, имајући у виду да ове врсте дивљачи нема нигде у окружењу ових општина и да ће на тај начин привући многобројне туристе у Кучево, а пре свега ловце и љубитеље природе. Такође, у претходних неколико година, од стратешки значајних пројеката у области ловства, формиран је и полигон за лов дивље свиње у ловишту „Цер“, у оквиру ШГ „Борања“ Лозница. Површина полигона износи 126 ha, унето је 33 јединке из сопствених ловишта. Циљ формирања полигона јесте врло атрактиван групни лов дивље свиње, са групама до 12 ловаца, уз употребу ловачких паса. На овај начин, направили смо концепт лова који је изузетно тражен како од стране ловаца у Србији, тако и од стране иностраних ловаца. Први ловови су планирани за новембар текуће године.

Приоритети у ловству ЈП „Србијашуме“ у наредном периоду ће бити усмерени на реализацију планова одстрела, како комерцијалног, тако и узгојног лова, као и на инвестициона улагања у тржишно исплативе концепте ловног газдовања и то формирање полигона за групни лов дивље свиње, уређење полигона за лов фазана из вештачке производње, као и у стратешки значајне пројекте и то у реинтродукцију јелена европског на

његова природна станишта, као и изградњу репроцентра за јелена лопатара и муфлона. Инвестициона улагања ће такође бити усмерена у адаптацију постојећих ловачких кућа и ловно-техничких објеката, одржавање ограда у ограђеним ловиштима, изградњу и опремање објеката за пријем и службени преглед меса одстрелене дивљачи. Неопходно је инвестирати у објекте за смештај ловаца, ради испуњавања минималних техничких услова потребних за регистрацију објеката и обезбеђивање потребних капацитета.

Рибарство

ЈП „Србијашуме“ управља са 3 рибарска подручја, као и са 6 рибарских подручја у оквиру заштићених подручја. Циљ ЈП „Србијашуме“ као управљача риболовних вода је унапређење стања рибљег фонда и заштита истог од криволова. Остваривање ових циљева се спроводи кроз максимално ангажовање рибочуварске службе са оптималним бројем рибочувара, набавку одговарајућих пловила и друге опреме неопходне за ефикасно испуњење постављених задатака. Мере за спровођење стратешких циљева обухватају мере за интродукцију и реинтродукцију аутохтоних врста риба, као и мере за заштиту станишта ретких и угрожених врста риба (предузимање одговарајућих управљачких мера у оквиру заштићених природних добара и уређење водотока).

ЈП „Србијашуме“ је у претходном периоду, као најзначајнији стратешки објекат у области рибарства, изградило репроцентар за производњу и узгој млађи

аутохтоних врста риба „Толишница“, у оквиру ШГ „Столови“ Краљево. Функција репроцентра је производња млађи аутохтоних врста риба, пре свега салмонидних врста, али исто тако треба да буде наставна база свих институција, факултета, института, школа, које се баве проблематиком одрживог коришћења рибљег фонда, са циљем стручног и научног образовања. У претходних неколико година смо извршили чиповање и генетичку категоризацију матичних јединки поточне пастрмке и на тај начин формирали матично јато са јединкама познатог порекла, које носе генетику са простора Србије.

У склопу својих активности на заштити и унапређењу рибљег фонда, а према планским документима из области рибарства, редовно се врши порибљавање на неколико рибарских подручја, са рибљом млађи коју смо сами произвели у оквиру репроцентра. У претходном периоду смо уз помоћ стручњака из области производње рибље млађи, у потпуности овладали овом технологијом, тако да данас посао обављамо самостално, са сопственим кадровима. Обим порибљавања износи око 40.000 комада млађи поточне пастрмке у оквиру два рибарска подручја, „Голија“ и „Стара планина“.

Имајући у виду капацитете репроцентра, који износи око 500.000 комада рибље млађи и чињеницу да је ово јединствен објекат у Србији и региону, циљ нам је да у наредном периоду повећамо производњу рибље млађи поточне пастрмке и да уз подршку ресорног Министарства за заштиту животне средине, заједнички, изнађемо начин да пласирамо рибљу млађ, како другим корисницима рибарских подручја у Србији, тако и да извеземо један део производње у земље у окружењу.

др Предраг Главоњић

22. „Сабор шумара – Шумаријада 2024.“ Такмичење секача моторном тестером

На 22. „Сабору шумара – Шумаријада 2024.“ одржано је такмичење секача моторном тестером ЈП „Србијашуме“. Организатори такмичења ЈП „Србијашуме“ и Јединствена синдикална организација ЈП „Србијашуме“ су припремили полигон у прелепом парку у Врњачкој Бањи, уз помоћ и техничку подршку дугогодишњег генералног спонзора такмичења, предузећа „Vallhal“ из Старе пазове, заступника реномиране шведске компаније „Husqvarna“ за Републику Србију, Црну Гору и Босну и Херцеговину.

Учесници у такмичарским дисциплинама показали су спретност, брзину и прецизност при раду, сличном операцијама које свакодневно изводе у шуми. Првог дана такмичења у техничким дисциплинама постигнути су следећи резултати:

Окретање водилице и замена ланца

1. Горан Чамагић, ШГ „Шумарство“ Рашка – 99 поена
2. Марко Нешковић, ШГ „Голија“ Ивањица – 95 поена
3. Стефан Гвозденовић, ШГ „Расина“ Крушевац – 89 поена

Окретање водилице и замена ланца – јуниорски рејзентни ајшвац Стефан Гвозденовић

Комбиновано пререзивање

1. Горан Чамагић, ШГ „Шумарство“ Рашка – 187 поена
2. Марко Нешковић, ШГ „Голија“ Ивањица – 186 поена
3. Стефан Гвозденовић, ШГ „Расина“ Крушевац – 165 поена

Комбиновано пререзивање – рејзентни ајшвац Србије Љубан Жилић

Прецизно пререзивање

1. Марко Нешковић, ШГ „Голија“ Ивањица – 241 поена
2. Стефан Гвозденовић, ШГ „Расина“ Крушевац – 238 поена
3. Иван Црноглавац, ШГ „Столови“ Краљево – 226 поена

Прецизно пререзивање – Младен Васиљевић ШГ „Тимочке шуме“ Бољевац

Такмичење на полигону су посматрали и чланови руководства ЈП „Србијашуме“, директор Управе за шуме, као и представници ЈП „Војводинашуме“, ЈПШ „Шуме српске“, Института за шумарство и остали гости.

Александар Воркајић – директор сектора за коришћење шума и остале ресурсе, в.д. директора ЈП „Србијашуме“ Крстио Јањушевић, председник НО ЈП „Србијашуме“ Милош Срећковић (с лева на десно)

Александар Воркајић – директор сектора за коришћење шума и остале ресурсе, Извршни директор ЈП „Србијашуме“ Тихомир Мурић, Милан Сучевић извршни директор сектора за коришћење шума ЈП „Војводинашуме“ (с лева на десно)

Други дан такмичари су наступили у дисциплини **Обарање стабла** и два такмичара су остварили максималан број поена 660. Прво место је заузео Стефан Гвозденовић пошто је дисциплину извео у краћем времену (1 минут 47 секунди 68 стотинки) у односу на Горан Чамагића који је дисциплину извео за 2 минута 40 секунди и 3 стотинке.

1. Стефан Гвозденовић, ШГ „Расина“ Крушевац – 660 поена
2. Горан Чамагић, ШГ „Шумарство“ Рашка – 660 поена
3. Марко Нешковић, ШГ „Голија“ Ивањица – 629 поена

Симулација обарања стабла - Марко Нешковић, ШГ „Голија“ Ивањица

Финална дисциплина **Кресање грана** захваљујући атрактивности привукла је велики број гледалаца који су уживали у брзини, прецизности и умећу такмичара. Најбоље резултате су постигли:

Кресање грана

1. Стефан Гвозденовић, ШГ „Расина“ Крушевац – 426 поена
2. Горан Чамагић, ШГ „Шумарство“ Рашка – 422 поена
3. Марко Нешковић, ШГ „Голија“ Ивањица – 398 поена
4. Иван Црноглавац, ШГ „Столови“ Краљево – 386 поена

Кресање грана – Љубан Жилић, Марко Нешковић, Стефан Гвозденовић, Драган Николић (с лева на десно)

По први пут у историји такмичења у Србији наступила је једна дама и освојила све симпатије навијача и колега. Драгана Лужајић наступила је у ревијалном делу такмичења заједно са својим колегама из ЈП „Војводинашуме“, Драганом Николићем и Љубаном Жилићем,

Такмичарска екипа ЈП „Војводинашуме“ – репрезентативци Србије Драгана Лужајић, Љубан Жилић, Иван Томашевић (селектор репрезентације и Драган Николић актуелни државни првак (с лева на десно)

Да на младима свет остаје и да не треба бринути за будућност доказао је јуниор Стефан Гвозденовић који је иза себе оставио до сада два најтрофејнија такмичара ЈП „Србијашуме“, Марка Нешковића и Горана Чамагића.

Коначни резултати

1. Стефан Гвозденовић, ШГ „Расина“ Крушевац – 1.578 поена
2. Марко Нешковић, ШГ „Голија“ Ивањица – 1.549 поена
3. Горан Чамагић, ШГ „Шумарство“ Рашка – 1.530 поена

Пехаре и медаље најбоље пласираним такмичарима, као и пригодан поклон првој српској такмичарки у историји, у име организатора уручио је в.д. директора господин Крсто Јањушевић.

в.д. директoра Крстo Јањушевић, Марко Нешковић, Горан Чамагић и Стефан Гвозденовић

Драгана Лужајић и в.д. директoра Крстo Јањушевић

Такмичење секача у Врњачкој Бањи представљало је последњу проверу за репрезентацију Републике Србије за наступ на 35. Светском првенству секача моторном тестером, које ће бити одржано од 19. до 22. септембра у Бечу. Репрезентација ће наступити без два до сада најтрофејнија српска такмичара када су у питању светска првенства - Милана Зујића (2 сребра и 1 бронза) и Марка Нешковића (2 сребра и 1 бронза). Њих двојица су се у ревијалном делу такмичења надметали у дисциплини кресање грана уз одушевљење свих присутних.

Кресање грана – егзибиција Нешкових - Зујић

Репрезентативци Србије током јула и августа прошли су четири недеље припрема на Златару и делиблатској пешчари. На прелепој планини

Златар на Воденој пољани припремали су се уз техничку подршку колега Бобана Мановића, Мише Николића и Славољуба Ђурића. Екипу је посетио бивши репрезентативац Сенад Бећировић, који им је пренео своја искуства са 29. светског првенства, које је одржано у Загребу 20210. године.

Пред пут на светско првенство чекају их још завршне припреме у Делиблату, које ће селектор Иван Томашевић и тим лидер Бобан Миловановић искористити за исправљање грешака и брушење форме такмичара. На дунавском острву у Бечу, од 19. до 22. септембра, боје Србије у женској конкуренцији браниће Драгана Лужајић. У мушкој сениорској конкуренцији наступиће Драган Николић (актуелни државни првак), Горан Чамагић и Љубан Жилић. Стефан Гвозденовић најбољи јуниор Србије наступиће у јуниорској конкуренцији (до 24 године).

Драган Дубљанин, дийл. инж. шум.

Српски орлови изнад Увца – Стефан Гвозденовић, Горан Чамагић, Љубан Жилић, Иван Томашевић, Драгана Лужајић, Бобан Миловановић, Бобан Мановић, Миша Николић, Сенад Бећировић и Славољуб Ђурић (с лева на десно)

Природа без човека може, али човек без природе не

Пројекат јавног предузећа Србијашуме „Шума у школи“, већ седам година успешно реализују запослени из Сектора за шумарство и заштиту животне средине и Сектора за маркетинг. То је позитиван пример међусекторске сарадње, а надамсе доприноси ширењу једне лепше слике о предузећу. Наравно, оно што је најважније у целој овој причи, је добробит природе и планете, која се подстиче кроз едукацију најмлађих у вртићима и основним школама. Најпре смо обилазили територију Београда, а временом се акција проширила по свим деловима предузећа у Србији, по газдинствима којих бројимо седамнаест.

Међу првима смо препознали значај еколошке едукације деце и то смо спроводили у дело путем предавања, радионица, садње дрвећа, представе „Шумски бонтон“. Такође, учествовали смо и на Фестивалу еколошког позоришта у Бачкој Паланци, затим Породичном фестивалу на Космају, као и Дечијем фестивалу у тржном центру Ушће. Издвојила бих и посету Установи за децу и младе у Сремчици у којој су деца са сметњама у развоју.

У зависности од услова, да ли смо унутра или напољу, као и од узраста деце, прилагодимо радионицу. На пример, правили смо миниекосистеме, оживљавали шишарке, украшавали попречни пресек стабла, играли пантомиму као и разне друге игре у природи, распознавали лишће. Понекад организујемо и посете расадницима, где деца имају прилику да виде како се од семена узгајају биљке, али и да они сами посаде своје, што им причињава велико задовољство. Са колегама из шумског газдинства Београд правимо такозвани „Шумарски вишебој“, где деца у природи прелазе различите препреке док им се мери време. Ту до посебног изражаја долазе њихов такмичарски дух као и слојност, јер су подељени у екипе. Шта год да радимо,

деца буду под позитивним утисцима и после данима пре-причавају одраслима шта су све доживели.

Желим да истакнем да имамо појачање у реду едукатора. Колеге из шумских газдинстава се укључују у причу и тако се мрежа еколошких радионица успешно шири по Србији. Поред основне намере о буђењу свести најмлађих по питањима значаја и заштите животне средине, акценат се ставља и на промоцију шумарства, како би се будући ученици средње шумарске школе и студенти шумарства, мотивисали да се одреде за те опције и одаберу свој пословни позив.

Свака радионица је прича за себе, управо због интеракције са децом, која је увек посебна у зависности од њихових питања и одговора, те поприма свој јединствени облик. Деца су срећна, јер излазе из оквира свакодневнице, на занимљив начин науче нешто ново, забављају се током активности које радимо, а оно што им се посебно допада је садња дрвећа из расадника Србијашума које садимо у дворишту њихове школе или вртића. Пракса је да се сваком дрвету да име, приликом чијег смишљања се деца деле у групе где се додатно подстичу заједништво и компромис.

Области о којима дискутујемо су начелно везане за природу. Пре свега дрвеће и његову неприкосновену улогу у одржавању живота на планети производњом кисеоника. Оно што деци заокупира велику пажњу је управо поређење између човека и дрвета. Човек има године, а дрво године. Човек има кожу која штити његове унутрашње органе од топлоте, удараца, вируса, бактерија, баш као што дрво има кору, чија је функција иста. Као што се разликују коже људи по боји и текстури, тако се разликују коре стабала. Неке су хrapаве, док су друге глатке, једне се љускају, а има и оних обраслих маховином и лишцајевима.

Пресек стабла, односно распоред година на њему је јединствен и непоновљив, баш као и отисак прста код човека. Крошња је представљена као коса, где су листићи длаке. Свако дрво вреди и лепо је на свој начин, не треба их упоређивати међусобно. То исто важи и за људе.

Учимо и како треба да се понашамо у шуми, како да се обучемо, како да се оријентишемо, на шта да обратимо пажњу (на пример да се након боравка у природи обавезно прегледа кожа и установи да ли се негде закачио крпељ). Два највећа непријатеља шуме су пожари и отпад. Причамо и о рециклажи, а оно што изузетно радује је утисак да деца све више знају и препознају да је човек само део природе, а не њен господар. Природа је најјача сила која постоји на планети и има неограничену моћ регенерације и прилагођавања новонасталим ситуацијама.

Дешавало се и да током дружења са децом добијем надимак шумска вила што ми врло прија морам признати. Мене рад са децом оплемењује и даје ми енергију, што деца могу да осете. Ту се увек искажу лепе емоције на обострано задовољство. Што би рекао један наш колега који на јесен иде у пензију – „Привилегија је радити у шумарству“. Заиста јесте. Толико је могућности за исказивање креативности и ширење љубави.

Сваки еколошки значајан датум представим деци као рођендан - на пример: Дан планете Земље (22 април), Дан шума (21 март), Дан вода (22 март), Дан сунца (19 јун) итд. Баш као што и они славе свој рођендан једном годишње али им је за квалитетан живот битан сваки дан. Значи сваки дан је дан Планете Земље и веома је важно у најмлађем узрасту створити свест о значају заштите животне средине и пробудити љубав према природи како би и будуће генерације које тек долазе имале прилику да живе и уживају у свим благодетима наше планете. Поделила бих једну анегдоту са предавања. У једној новобеоградској основној школи, када сам о овој теми разговарала са ученицима трећег разреда, потпуно спонтано, они су у глас почели да певају рођенданску песмицу Планети Земљи, плешу, док је учитељица делила бомбоне.

Као завршну реч, истакла бих пословицу да природа без човека може, али човек без природе не. Постоји још једна индијанска мудрост која гласи овако: Планету смо позајмили од својих потомака, нисмо је наследили од својих предака. Од велике је важности да човек својим активностима што мање угрожава животну средину и не нарушава њену равнотежу због будућих генерација које тек треба да се роде и имају доступну чисту воду, органску храну, квалитетан ваздух. Запослени у Јавном предузећу „Србијашуме“, наста виће да кроз овакав и сличан вид едукација деце, шире виде и буде љубав према природи, оних на којима свет остаје.

Тијана Лаловић

Мастер географ за области заштите животне средине

Издвојила бих и занимљивост која одушеви децу, а то је да су сви континенти каквим их данас знамо, приликом формирања планете, пре пуно милиона година, заправо били спојени у јединствену копнену целину под називом Пангеа. Када бисмо узели континенте видели бисмо да можемо као puzzle да их сложимо у слагалицу. Оно што је једино сигурно у животу је промена. Томе у прилог иде и ова прича, јер се Европа и Африка годишње приближе за око 6 цм, док се Европа и Северна Америка удаље. Управо у тој зони сударања две копнене масе долази до земљотреса и активирања вулкана, као и до формирања највиших планинских венаца.

Трик питање на које деца дају креативне одговоре је: Како се зове жена од јелена? Најчешће кажу – Јелена, Срна, Јеленица, Јеленка и сл. А тачан одговор је кошута. Затим их питам: А како се онда зове муж од срне? Ирвас, лос, лосос, срн, кенгур, Срђан. Тачан одговор је срндаћ. Дете од срне и срндаћа се зове лане, а дете од јелена и кошуте се зове јеленско теле.

Еколошка радионица у Шумској управи „Авала“

У Шумској управи „Авала“, Шумско газдинство „Београд“, 14.06.2024. године одржана је еколошка радионица на којој су учествовали предшколци вртића „Невен“, ПУ „Бошко Буха“ са Палилуле.

Деца су упозната о значају шума и како се треба припремити за одлазак у шуму. Кроз разговор, конкретне примере на терену, научили су како се треба правилно понашати у шуми. Кроз неколико едукативних игара упознати су са различитим врстама дрвећа, научили су како се могу препознати врсте дрвећа по кори, листовима и плодовима, које биљке и животиње живе у шуми. Упознати су како се поступа са отпадом у шуми, где може да се запали ватра и како настаје пожар у шуми.

Обишли су учионицу на отвореном, едукативну таблу о отпаду, на којој су приказане различите врсте отпада са периодом разлагања. На извору „Сакинац“ упознати су са занимљивостима везаним за сам извор и његову околину. Од прикупљеног материјала током шетње кроз шуму направили су колаж. Пут је настављен „змијском стазом“ до расадника. У расаднику су открили како се узгајају биљке, од семенке до одрасле јединке, а затим је свако од њих засадио своју биљку.

Циљ радионице и запослених у ЈП „Србијашуме“ је развијање свести о значају шума и заштити животне средине код деце од најранијег узраста.

Биљана Делибашић, маг. биол.

Победник XXII Шумаријаде 2024. - ШУМСКО ГАЗДИНСТВО БЕОГРАД -

Сабор шумара - „Шумаријада“ 2024. традиционално је одржана од 06. до 08. септембра у Врњачкој Бањи.

Учешће на „Шумаријади“ узела су сва газдинства ЈП „Србијашуме“ и појединци који су се надметали у разним спортским и шумарским дисциплинама.

Менаџмент ЈП „Србијашуме“ на челу са директором Крстом Јањушевићем и Јединствена синдикална организација, чији је председник Петар Нећак, као домаћини ове традиционалне манифестације су се побринули да свим такмичарима и посетиоцима учине што пријатнији боравак у Врњачкој Бањи.

У прелепом амбијенту хотела „Цептер“ манифестацију је отворио вршилац дужности директора ЈП „Србијашуме“ „Крсто Јањушевић, који се обратио учесницима, гостима и такмичарима:

„Мени је изузетно задовољство што могу да се обратим и отворим 22. „Шумаријаду“. Моја функција је да будем први међу једнакима, ми треба да будемо сви тим, који ће радити у функцији овог предузећа да буде снажније, да буде јаче. Да се боримо за ову фирму знањем, а имате га, вредни сте. Имамо све да ово предузеће буде онако како је било у најславнијем периоду. Све имамо да то опет буде тако. Ја у то немам сумњу. Ја сам у претходним данима заједно са својим сарадницима, којима се захваљујем и са многима међу вама који сте овде, обавио много разговора.

Са свим институцијама, надлежним министарствима и са председником Републике Србије, како да додатно стабилизујемо наше предузеће и како да га оснажимо и убудуће обезбедимо сигуран пласман у овим врло изазовним временима. Неколико састанака сам имао

са председником и неколико телефонских разgovora. Веома се занимао за многа детаља са „Шумаријаде“ врло је расположен и желим овом приликом да Вам пренесем поздраве председника Србије Александра Вучића. Сви смо неопходни овој фирми. Сви можемо да допринесемо, само ако имамо вољу, ова фирма је неопходна Србији, а ми резервну Србију немамо. Живи били. Нека су успешне ове игре и проглашавам их отвореним. Живела Србија!“

На спортским теренима Врњачке Бање, такмичари су одмерили снаге у различитим спортским дисциплинама: у шутирању тројки, малом фудбалу, одбојци, стоним тенису, пикаду, надвлачењу конопца, шумарском вишебоју, скоку у даљ, трчању на 200 m и шаху, како у мушкој, тако и у женској конкуренцији.

Све је протекло у доброј атмосфери, спортској и фер игри.

ЈП „Србијашуме“ је у оквиру „Шумаријаде“ организовало 07.09.2024.год. у Конгресном центру хотела „Центер“ и Округли сто на тему: „Изазови у шумарству и заштићеним подручјима - Заштита, ревизија заштите и проглашење нових заштићених подручја“.

- РЕЗУЛТАТИ ПОЈЕДИНАЧНО -

ШУМАРСКИ ВИШЕБОЈ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

- 3. Место Душан Станковић - Деспотовац
- 2. Место Сава Ђокић - Лесковац
- 1. Место Мирза Суљевић - Рашка

СТРЕЉАШТВО

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

- 3. Место Срђан Филиповић - Куршумлија
- 2. Место Далибор Вељовић - Крушевац
- 1. Место Драгољуб Шеклер - Рашка

ТРЧАЊЕ 200М

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

- 3. Место Данка Мићић - Лозница
- 2. Место Роса Колашинац - Пријепоље
- 1. Место Јелена Дивац - Ген.дирекција

СКОК У ДАЉ ЖЕНЕ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

- 3. Место Роса Колашинац - Пријепоље
- 2. Место Гордана Станисављевић - Ужице
- 1. Место Весна Томанић - Београд

СТОНИ ТЕНИС ЖЕНЕ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

- 3. Место Весна Милићевић - Куршумлија
- 2. Место Гордана Ђуровић - Ген.дирекција
- 1. Место Јелена Марковић - Кучево

СТОНИ ТЕНИС МУШКАРЦИ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

- 3. Место Ђорђе Грабовић - Пријепоље
- 2. Место Немања Милошевић - Броград
- 1. Место Александар Марковић - Врање

ПИКАДО ПОЈЕДИНАЧНО

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

- 3. Место Јелић Драгана - Деспотовац
- 2. Место Зечевић Ана - Ужице
- 1. Место Петровић Тина - Рашка

ТРОЈКЕ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

- 3. Место Бојан Станковић - Деспотовац
- 2. Место Предраг Дедијер - Биро
- 1. Место Дарко Дамјановић - Београд

ШАХ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

- 3. Место Златко Милановић - Деспотовац
- 2. Место Александар Илић - Куршумлија
- 1. Место Сабахудин Хачковић - Рашка

- РЕЗУЛТАТИ ЕКИПНО -

- 3. Место Шумско Газдинство - „Деспотовац“
- 2. Место Шумско Газдинство - „Рашка“

ПОБЕДНИК ШУМАРИЈАДЕ

- 1. Место Шумско Газдинство - „Београд“

Свечану церемонију доделе медаља, која је уприличена у хотелу „Цептер“ отворио је председник Надзорног одбора, Милош Срећковић, речима:

„Част ми је и задовољство да Вас поздравим као председник Надзорног одбора и као председник Организационог одбора, иако морам признати овога пута нисам имао неко учешће у томе. Ова част пре свега припада Петру Нећаку, председнику Јединствене синдикалане организације, који је испред свих нас. Моја формацијска дужност сваке године је да Вам се обратим, свим гостима да се захвалим и свима вама, јер чините велику фамилију шумарства. Сви гости који су представљени су битна карика у систему шумарства. Да се захвалим свима вама шумарима који сте овде и који нисте овде, али сте дали велики допринос у шумарству, да се захвалим на достојанственом и спортском држању. Такође, да честитам победницима на освојеним медаљама, да наставе тако, али и они који нису освојили да буду следеће године бољи. Свима вама желим леп провод и да наставимо марљиво да радимо, да развијамо наше предузеће и чинимо нашу земљу лепшом, јачом и сигурнијом.

Сада бих позвао директора Крста Јањушевића, да дође овде и да настави доделу медаља, да поделимо ту част. Као и увек ја ћу да се захвалим председнику Александру Вучићу и Влади Србије, што су нам омогућили да и у овим тешким временима напредујемо“.

Највише медаља на Шумаријади 2024. године, однело је Шумско газдинство „Београд“ којима је в.д. директора ЈП „Србијашуме“ Крсто Јањушевић уручио победнички пехар.

Сокобања - једна од најстаријих бања у Србији

На 25 км од Алексинца, под планином Озрен на надморској висини од 350-400 м налази се **Сокобања**, једно од најпотенцијалнијих места за развој, јер се налази на простору велике природне вредности, у великој мери очувано и још недовољно изграђено као бањско и климатско лечилиште. Минералне воде и клима повољно утичу на излечење многих болести: хронични бронхитис, бронхијална астма, психоневрозе, хронични реуматизам, ишијас, малокрвност и др.

Према истраживањима Милетића (1996), простор Соко бање је био насељен још у римско време, чему сведоче многи археолошки остаци, а очувани објекти из средњег века, као што је Соко-град, говоре о активном живљењу у овим подручјима. Соколац (Соко град) се помиње још у 15 веку, тачније 1413. Године, као гранична турска тврђава. Турски географ Хаджи Калфа оставља податак да је 1658. Бања седиште кадилука. У то доба се зна за лековитост Бање и да су купатила саграђена на римским термама користили за лечење римски легионари, византијски ратници и средњовековне српске велможе.

У 18. веку, за време аустријско-турских ратова, Бању су у два маха ослободили Аустријанци. Из тог периода потиче запис аустријског генерала грофа Шметауса: „Бања је дивно место. Има један тврди град, који би могао да буде античког порекла, и изворе о чијој се лековитости чуда причају. Озидани су мермером и чувају се чисто. Турци ту долазе са свих страна, па чак и из Азије...“

Од времена Књаза Милоша тј. од 1833. године насеље се третира као бањско лечилиште, што значи да се ради о Бањи која има велико историјско трајање кроз време и векове.

У развоју насеља уочавају се три карактеристична периода:

Најстарије раздобље обухвата период спонтаног настанка и развоја насеља уз слободно формирање путева и сокака. Насеље се првобитно зачело око извора минералне воде на коме је касније сагађено купатило -**Амам**, а помиње се 1737. год. као лепо уређена бања са минералним базенима.

После српско-турског разграничења 1833. године Бања је ослобођена и од тада започиње развој данашњег насеља. Парцеле су биле неправилног облика, затечене из ранијих времена. У овом периоду кнез Милошје

преко пута амама подигао за себе и своју породицу тада раскошну кућу, познату данас као Милошев конак, која и данас представља центар Бање и у склопу је пешачке зоне, на коју се наслања бањски парк.

Друго раздобље у развоју започиње доношењем регулационог плана 1889. године и траје до почетка Другог светског рата. У овом периоду настаје препарцелација и регулација улица, које се исправљају, а парцеле добијају правилне геометријске облике. Насеље мења физиономију, од руралног постаје градско, са препознатљивим елементима садашње Бање. Међутим, ипак се запажа спонтаност у препарцелацији и формирању блокова са преовлађујућим режимом слободне изградње.

Треће раздобље обухвата период после II Светског рата од 1945. године, када се одигравају крупне промене, а у планирању уводе плански документи са генералним и детаљним плановима. Тада насеље нагло мења свој лик и амбијент. Уз објекте савремене архитектуре тек се називу покушаји стварања архитектонских облика примерених поднебљу и традицији овог простора.

У Бањи постоје две јасне урбанистичке целине - стара чаршија и парк из 19. века, који није прошириван већ је смањиван, парк без хотела, атрактивних садржаја, парк без јавног градског живота.

Најстарија бања у Србији, **Соко Бања** имала је крајем 19. века простран, добро уређен парк од око 1,5 ха површине, као организован и компонован простор, са вредним примерцима вегетације. Парк је, судећи по његовој композицији поступно настајао, вероватно како је земљиште било експроприсано. Партерни део парка испред купатила са цветним лејама и ружичњацама

потиче из најранијег периода, док се на њега наслања главни део парка са кружним платоом, пречника 20 м, који је поновљен и у западном делу. Парк је већ почетком овог века имао густ масив високог зеленила, што је у жарким летњим данима стварало извесну запару, услед стагнације ваздуха.

Феликс Каниц када говори о Бањи бележи податак да је 1852. године у градском парку недалеко од амама подигнута зграда за одмор и опоравак кнеза Александра Карађорђевића. Каниц још наводи да је за кнеза Милоша, 1859. године, „изграђен нови коначић уз мушко купатило – амам, јер стари кнез нијезелео да станује у Александровој вили“.

Данас се посебно указује на два објекта у парку, некадашњу Мезулану, познатију као ресторан „Лептерија“ и приватну двојну зграду (Трг Ослобођења бр.1 и 3), која по својим одликама стилске архитектуре припада грађевинама прве половине XIX века, а по локацији и конструктивном склопу репрезентативном стамбеном објекту који је највероватније некада био „Александрова вила“ (Јаковљевић}, 1996).

Парк је окружен врло агресивним становањем, што потенцира два битна недостатка: мали је по површини за данашњу популацију Бање и њен туристички значај и недостају му јавни садржаји за његово атрактивније коришћење. Зато је неопходна његова хитна реконструкција у смислу прочишћавања и санирања вегетације, а посебно у циљу обogaћења новим садржајима.

Како је данас планирано парк треба да се продужи до обале Моравице и хотела „Здрављак“. Нова парковска површина била би скоро пет пута већа и обухватала око 20 хектара. Простор би био обogaћен павиљоном за концерте, дечјим игралиштима и забавним парком, воденицом поточаром на једном од два потока који пресецају парк, оранжеријом (стакленом баштом) и другим пратећим објектима, који ће бити уклопљени у зелени амбијент парка.

Много више је привлачио пажњу парк на узвишењу, који је био главно излетиште гостију. Његове удобне стазе ишле су падинама подножја Озрена до највишег платоа „Пољанице“, одакле су се пружалишироки видници на Ртањ и цео моравски басен. Ту избија сокобањско Врело - извор воде за пиће. Овај парк је нарочито значајан зато што прелази у

слободну природу и омогућава посетиоцима сагледавање веома разноврсних пејсажа, као што су стеновит теснац Моравице или рушевине средњовековног Соко-Града.

И у прошлом и у овом веку Сокобању су посећивали многи знаменити људи, у њој се дуже или краће задржавали да „поврате снагу“ и да се препоруде. Тако, чувени писац Иво Андрић, који јесте боравио у Бањи каже: „Сокобања са Озреном била је и остала за мене предео у који сам често долазио и налазио мира и освежења, налазио на добар пријем код људи разних звања и занимања, од сељака до угоститеља, лекара и уметника. Дани проведени у овим крајевима спадају у лепше сећање из мог живота.“

Данас Бање у Србији и бањско зеленило представљају стални интерес бањских гостију, туриста и осталих мештана, који проводе свој одмор или живе у њима. Како су у већини бања паркови и зеленило у њима стогодишњег трајања и како су поједине биљке већ на крају животног века, потребно је приступити њиховој реконструкцији, да би се остале дуговечније врсте што дуже задржале, а вредност паркова повећала. Нарочиту пажњу треба поклонити уклањању „преживелог“ дрвећа и шибља, обликовању цветних елемената и бољем сагледавању парка – цветњака, појединих интересантних група дрвећа и шибља, солитера, скулптуралних и других декоративних вртно-архитектонских елемената.

Ова реконструкција је понекад потребна и због делимичне промене микроклиматских услова, посебно велике релативне влажности ваздуха под густим крошњама дрвећа, а често и ради проветравања, односно ради већег струјања ваздуха у топлим летњим данима.

Наравно овај сложен пројектантски задатак није могуће решити без детаљног евидентирања постојећег стања, његовог вредновања – стварања катастра постојећих зелених површина, што је и полазна основа у новом планирању, а такође и реконструкцији ових изузетно значајних површина (Вујковић, 1997).

У даљем раду на развоју зеленила важно је повезивање постојећих паркова са шумама у околини, као и њихово претварање у парк-шуме и излетишта, где ће бити могућа угодна шетња и рекреација бањских посетилаца.

**Жељко Костић, дипл. инж. шумарства
(1972 – 2024)**

У нашем колективу, ЈП Србијашуме, ШГ „Борања“ Лозница, то име значило је стручност, посвећеност, лојалност и одговорност. Значило је способност. Значило је одлучност и спремност да се проблеми решавају тимски, разговором и договором. Значило је 26 година успешног рада на референтским и руководећим позицијама.

У колектив је дошао крајем 1998.г. као инжењер-приправник, започевши професионалну каријеру као самостални референт за израду основа и планова газдовања шумама, при дирекцији ШГ. На тој позицији остаје до краја 1999. г. да би наредне, 2000. г., био распоређен на позицију референта за приватне шуме и заштиту животне средине у ШУ „Мали Зворник“.

У истој шумској управи почетком 2001. г. преузима позицију референта коришћења шума, на којој остаје до априла 2014. г. када бива премештен у ШУ „Крупањ“, на радно место реверног инжењера на ревиру „Троноша“. Ту се задржава до половине 2005 г. када бива прераспоређен у ШУ „Шабац“, где током наредних година обавља неколико различитих дужности, од реверног инжењера на реверима „Цер“ и „Иверак“, до референта коришћења шума. 2016 г. се враћа у ШУ „Мали Зворник“ где преузима позицију шефа управе. Коначно, лета 2023 г. бива распоређен на место руководиоца службе коришћења шума ШГ „Борања“ - Лозница. Предузеће му је дало много, а он је предузећу давао максимално себе.

Жељко је био успешан ментор бројним младим дипломираним инжењерима шумарства. Многе посебне основе газдовања шумама, извођачки пројекти газдовања шумама, пројекти путева, пројекти мостова, комисијски налази, извештаји, записници, настали су под његовим менторством. Жељко је био директан али правичан, постојан у својим ставовима, увек спреман да помогне свима који су то желели, без потребе да намеће свој суд и мишљење, са много такта и уважавања према свим својим колегама.

Није Жељко био само успешан и одговоран радник и руководиоца. Његов одмерен и благ наступ у комуникацији, и спремност да у сваком тренутку саслуша и да одговарајући савет, и пружи помоћ, чинили су га омиљеним међу нама колегама. Па и у тренуцима када су теренска возила мировала, а дозначни чекићи висили о клиновима, до изражаја су долазиле неке друге његове врлине које немају директне везе са свакодневним пословима и проблемима. Његов смисао за сагледавање ситуације у околини и друштву, његови интелигентни коментари актуелних дешавања. Његова духовитост и специфичан и ненаметљив хумор, прожет духом средине. Његов весео дух, који је много допринио пријатној атмосфери на слављима у колективу.

Али, несрећа не бира. Без реда и смисла односи најбоље међу нама. Тог 06.06.2024. године у 19:52:13 једна честита традиционална српска кућа у Брадићу код Лознице у којој су у слози и љубави живеле три генерације, остала је без свог темеља. Породица је остала без брижног, пажљивог, искреног, оданог супруга, оца, сина и брата. Један колектив, као и бројни пријатељи широм земље, без доброг колеге и друга. Празнину која је остала иза њега ће бити врло тешко попунити. Сећања на њега у наредним годинама биће тужна и болна. Његов стваралачки дух, смисао за дружење и све оно чему нас је он научио, живеће кроз наша дела и наша сећања.

Нека му је вечна слава и хвала.

Колектив ЈП „Србијашуме“, ШГ „Борања Лозница“

**Саша Вукашиновић, дипл. инж. шумарства
08. 07. 1971 – 17. 02. 2024.**

Након храбре борбе са тешком болешћу, заувек нас је напустио наш колега Саша Вукашиновић, дипл. инж. шум. запослен у ШГ „Ибар Лепосавић“. У овом релативно кратком радном веку обављао је различите дужности, од реверног инжењера до директора газдинства и координатора Генералне дирекције „Србијашума“, а био је и члан Управног одбора шумарских инжењера и техничара Србије. Иза себе је оставио тужан колектив ШГ „Ибар Лепосавић“, родбину и пријатеље. Највећу бол и тугу носи његова породица.

По много чему је био јединствен и изузетан, частан и поштен човек, храбар и доследан у тешком времену, времену великих искушења на радном месту, у свом родном крају, на Косову и Метохији, коју је много волео. За време његовог обављања дужности директора саграђена је управна зграда газдинства.

Драги наш Саша, хвала ти за све ове године проведене са тобом, за све лепе успомене, за сваки савет и знање које си несебично делио са нама. Твоја личност и дело заувек ће остати у нашим срцима. Нека ти је вечна слава!

Колектив ШГ „Ибар Лепосавић“

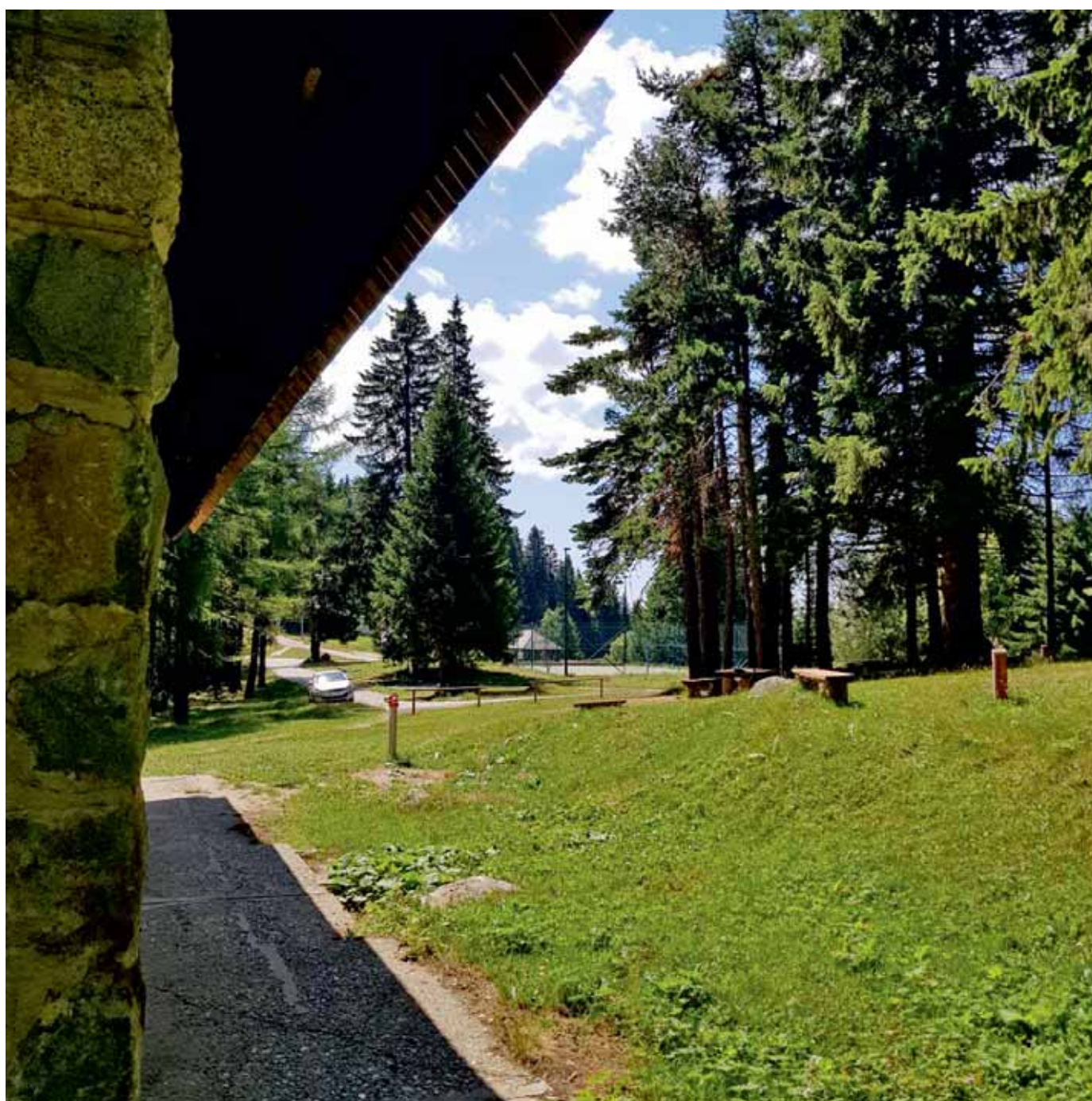

АПАРТМАНИ „ШУМАРСТВО“ КОПАОНИК

www.turizamsrbijasume.rs

Цене су по студију дневно за наведени број особа.

ШУМСКА КУЋА 1	Студио за 4 особе	НА	Od 04. 10-24. 11. 2024.
			4.000,00
ШУМСКА КУЋА 2 и ШУМСКА КУЋА 3	Студио за 3 особе	НА	3.000,00
	Студио за 2 особе		2.500,00

СКИЈАЊЕ 2024/2025.

- **СРБИЈА** – Копаоник, Стара планина
- **БИХ** - Јахорина
- **БУГАРСКА** – Боровец, Банско и Пампорово
- **СЛОВЕНИЈА** – Крањска гора
- **АУСТРИЈА** – Бад Клајнкирхајм
- **ИТАЛИЈА** – Доломити, Ливигно...

ЈЕСЕН

- **СРБИЈА** - Копаоник, Златибор, Тара, Сокобања, Врњачка бања....
- **WELLNESS & SPA** – Србија, Мађарска, Словенија
- **ЕВРОПСКИ ГРАДОВИ:** Праг, Истанбул, Милано, Венеција, Рим, Будимпешта, Беч....
- **АВИО КАРТЕ ЗА ЦЕО СВЕТ**

НОВОГОДИШЊИ АРАНЖМАНИ

- БУДИМПЕШТА
- БЕЧ
- РИМ
- ВЕНЕЦИЈА
- ПРАГ
- ИСТАНБУЛ...

МОГУЋНОСТ ПЛАЋАЊА НА РАТЕ СВИХ АРАНЖМАНА ПУТЕМ АДМИНИСТРАТИВНЕ ЗАБРАНЕ ДО 15.03.2025.
 ЈП „Србијашуме“ – ТУРИСТИЧКА АГЕНЦИЈА, Бул. Михајла Пупина 113, 011/6128-304, 6128-306

